

YURTTAŞLARIN SİYASET ALGISI, ALTERNATİF SİYASET ARAYIŞI VE DEMOKRATİK KATILIM OLANAKLARI RAPORU

Ekim 2026

GİRİŞ VE ARAŞTIRMANIN AMACI

Yurttaşların Siyaset Algısı, Alternatif Siyaset Arayışı ve Demokratik Katılım Olanakları

Siyaset, yalnızca seçim dönemlerinde oy kullanmak, siyasi partiler aracılığıyla temsil edilmek ya da seçilmiş yöneticilerin aldığı kararları izlemekten ibaret değildir. Aynı zamanda yurttaşların ortak yaşamı ilgilendiren sorunları tanımlayabildiği, taleplerini ifade edebildiği, birlikte çözüm geliştirebildiği ve kendilerini ilgilendiren kararların alınmasında doğrudan söz sahibi olabildiği toplumsal bir faaliyettir. Bu açıdan yurttaşların siyasetle kurduğu ilişkiyi anlamak, yalnızca mevcut siyasal kurumlara yönelik tutumlarını değil, siyaset yapma kapasitelerini, alternatif siyaset geliştirme olanaklarını ve demokratik katılımın mümkün olduğuna ilişkin algılarını da incelemeyi gerektirir.

SAMER Saha araştırmaları Merkezinin gerçekleştirdiği bu araştırma, yurttaşların siyasete ilişkin algı, tutum ve deneyimlerini; mevcut siyasal karar alma süreçlerine yönelik memnuniyetlerini, siyaset yapma ve alternatif katılım yollarına ilişkin yaklaşımlarını, karar alma süreçlerinde söz sahibi olma beklentilerini ve kolektif örgütlenme eğilimlerini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

14 kentten 428 kişinin katıldığı çevrim içi anket çalışmasında, yurttaşların siyasi katılım haklarına ilişkin bilgi düzeyleri, siyasete katılmanın önündeki engeller, bireysel ve kolektif katılım biçimleri, halk meclislerine yönelik tutumlar, karar alma yöntemlerine ilişkin tercihleri ve katılımı güçlendirmek için gerekli gördükleri adımlar ele alınmıştır.

Araştırmanın temel hareket noktası, **yurttaşların siyasete ilişkin memnuniyetsizlikleri ile siyasetin kuruluşuna ve yürütülmesine katılma iradeleri arasındaki ilişkinin anlaşılmasıdır.** Çünkü mevcut siyasal işleyişten duyulan memnuniyetsizlik, tek başına siyasetten uzaklaşma anlamına gelmediği gibi, alternatif katılım biçimlerine yönelik destek de kendiliğinden örgütlü ve sürekli bir siyasi katılıma dönüşmemektedir. Bu nedenle araştırmada yalnızca yurttaşların siyasete katılmak isteyip istemedikleri değil; hangi yolları mümkün gördükleri, katılımlarının etkili olacağına ne ölçüde inandıkları, hangi engellerle karşılaştıkları ve karar alma süreçlerinde ne tür mekanizmalar talep ettikleri de incelenmiştir.

Araştırmanın önemli boyutlarından birini, siyasetin temsili kurumlarla sınırlı görülüp görülmediği oluşturmaktadır. Yurttaşların seçimler arasındaki dönemlerde de karar süreçlerine katılma, yerel sorunlar karşısında ortak girişimler oluşturma, halk meclisleri ve yurttaş inisiyatifleri aracılığıyla söz sahibi olma ve kadınların, gençlerin, engellilerin ve farklı kimliklerin karar organlarında eşit temsil edilmesine ilişkin yaklaşımları, alternatif siyaset arayışının toplumsal zeminini anlamak bakımından önemlidir.

Bu çerçevede araştırma üç temel soruya yanıt aramaktadır: **Yurttaşlar mevcut siyasal karar alma biçimini nasıl değerlendirmektedir? Siyasetin öznesi olma, ortak sorunlara çözüm geliştirme ve alternatif katılım mekanizmaları oluşturma konusunda ne tür eğilimler göstermektedir? Son**

olarak, yurttaşların katılım iradesinin somut, etkili ve sürekliliği olan bir demokratik pratiğe dönüşebilmesi için hangi koşulların güçlendirilmesi gerekmektedir?

Araştırma bulguları, bu soruların yanıtlarını yurttaşların beyan ettikleri tutumlar ve deneyimler üzerinden değerlendirmektedir. Bununla birlikte çalışma, 14 kentten 428 kişinin katıldığı çevrim içi bir araştırmaya dayandığından, sonuçların araştırma grubunun eğilimleri olarak ele alınması doğru olacaktır. Bulguların temel işlevi, mevcut siyasetle kurulan ilişkinin sorunlu alanlarını görünür kılmak ve daha katılımcı, çoğulcu ve demokratik siyaset biçimlerinin geliştirilmesine yönelik tartışmalara veri sağlamaktır.

I.SOSYODEMOGRAFİK VERİLER

Araştırma grubunun kent dağılımı %28,3 **Diyarbakır**, %14,5 **İstanbul**, %9,6 **Van**, %6,5 **Ankara**, %6,3 **Batman**, %6,1 **İzmir**, %5,6 **Mardin**, %4,7 **Şırnak**, %4,4 **Mersin**, %3,7 **Şanlıurfa**, %3,5 **Gaziantep**, %2,8 **Muş**, %2,3 **Dersim** ve %1,6 **Muğla** şeklindedir.

Araştırma grubunun cinsiyet dağılımına bakıldığında %52,3'ü **Kadın**, %47,7'si **Erkek** görüşmecilerden oluşmaktadır. Yaş dağılımında %29,4'ü **18-24 Yaş**, %15,9'u **25-34 Yaş**, %18,2'si **35-44 Yaş**, %17,5'i **45-54 Yaş**, %11'i **55-64 Yaş**, %7,9'u **65+ Yaş** grubundadır.

Eğitim durumuna bakıldığında görüşmecilerin %2,3'ü **İlkokul**, %3,5'i **Ortaokul**, %26,2'si **Lise**, %11,9'u **Önlisans**, %46,7'si **Lisans**, %9,3'ü **Lisansüstü** yanıtlarını vermişlerdir. Araştırma grubunda lisans mezunları en geniş grubu oluşturmaktadır.

II. SİYASİ KATILIMA İLİŞKİN BİLGİ VE MEMNUNİYET

Araştırma grubuna yöneltilen **Yurttaşın Siyasete Aktif Olarak Katılma Hakkına İlişkin Bilgi Düzeyinizi Nasıl Değerlendirirsiniz?** Sorusuna görüşmecilerin %10,7'si **Bu Konuda Hiç Bilgim Yok**, %12,1'i **Çok Az Bilgim Var**, %33,9'u **Kısmen Bilgim Var**, %29,4'ü **Oldukça Bilgiliyim**, %13,8'i **Çok İyi Biliyorum** yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Siyasi Kararların Alınma Biçiminden Ne Kadar Memnunsunuz?** sorusuna görüşmecilerin %0,2'si **Çok Memnunum**, %5,8'i **Memnunum**, %15'i **Kararsızım**, %45,1'i **Memnun Değilim**, %33,9'u **Hiç Memnun Değilim** yanıtlarını vermişlerdir. Siyasi kararların alınma biçimine yönelik değerlendirmelerde olumsuz yanıtlar öne çıkmaktadır.

Seçimlerde oy vermek dışında siyasi karar süreçlerine katılım yolları bulunup bulunmadığı sorulduğunda, görüşmecilerin %39,7'si **Evet, Birçok Yolu Vardır**, %33,4'ü **Evet, Ancak Sınırlıdır**, %9,6'sı **Emin Değilim**, %11,7'si **Hayır, Siyasete Katılım Esas Olarak Oy Vermekle Sınırlıdır**, %5,6'sı **Bu Konuda Bilgim Yok** yanıtlarını vermişlerdir.

III. KATILIM YOLLARI VE SİYASETE KATILIMIN ÖNÜNDEKİ ENGELLER

Toplumsal veya yerel bir konuda görüşünü duyurmak için düşünülen yollar arasında %36,2 ile **Barışçıl Gösteri veya Yürüyüşe Katılmak**, %26,2 ile **Bir Sivil Toplum Kuruluşuna Katılmak**, %21 ile **Dilekçe veya İmza Kampanyasına Katılmak** ve %20,3 ile **Bir Siyasi Parti veya Siyasetçiyle İletişime Geçmek** öne çıkmaktadır. Görüşmecilerin %18,7'si **Hiçbirini Yapmam** yanıtını vermiştir. Bu soruda birden fazla yanıt alınmıştır.

Mahallede uzun süredir çözülmeyen önemli bir sorun karşısında uygun görülen yollarda %42,5 ile **Bu Yöntemlerden Birkaçını Birlikte Kullanmak**, %39,7 ile **Mahalle Sakinlerinin Bir Araya Gelerek Çözüm İçin Ortak Bir Girişim Oluşturması** öne çıkmaktadır. Bu yanıtları %5,6 ile **Fikrim Yok**, %4,2 ile **Sorunun İlgili Kamu Kurumları Tarafından Çözülmesini Beklemek**, ayrı ayrı %4 ile **Siyasi Parti veya Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Çözüm Aramak** ve **Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Birlikte Hareket Etmek** izlemiştir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Siyasete Aktif Olarak Katılacak Olsaydınız Hangi Yolları Tercih Ederdiniz?** Sorusunda %29,2 ile **Siyasete Aktif Olarak Katılmak İstemem** yanıtı ilk sıradadır. Katılım yolları arasında %16,8 ile **Bir Siyasi Partide Aktif Görev Almak**, %12,6 ile **Kent Konseyi, Yurttaş Meclisi Vb. Yapılara Katılmak**, %11,4 ile **Sivil Toplum Kuruluşlarında Yer Almak** öne çıkmaktadır.

Siyasete katılımın önündeki en büyük engel sorusunda görüşmecilerin %26,2'si **Siyasete Katılmak İstemiyorum** yanıtını vermiştir. Bunu %15,4 ile **Etkili Olduğunu Düşünmüyorum**, %15,2 ile **Baskı ve Korku Ortamı**, %14 ile **Zamanım Az**, %10,3 ile **Yeterli Bilgi ve Donanıma Sahip Değilim**, %8,6 ile **Ülkede Siyaset Yapmanın Koşulları Yok** yanıtları izlemiştir.

Daha önce katılım gösterilen faaliyetlerde %51,2 ile **İmza Kampanyası**, %44,4 ile **Boykot**, %41,8 ile **Hafıza Yürüyüşü/Anma**, %40,7 ile **Gönüllü/STK Çalışması** ve %38,1 ile **Sosyal Medya Kampanyası** öne çıkmaktadır. Görüşmecilerin %34,6'sı **Hiçbirine Katılmadım** yanıtını vermiştir. **Kent veya Mahalle Forumu** %25,9, **Kooperatif/Dayanışma Ağı** %15,7 oranındadır. Bu soruda birden fazla yanıt alınmıştır.

IV. DOĞRUDAN KATILIM VE HALK MECLİSLERİNE YAKLAŞIM

Yurttaşların karar alma süreçlerine doğrudan katılması konusunda **Çok Gerekli** yanıtları; **Kentin Kültür ve Sosyal Etkinlik Politikaları** için %63,3, **Çevre ve Yeşil Alanlarla İlgili Kararlar** için %61,2, **Ulaşım Düzenlemeleri** için %59,3, **Mahallede Yapılacak Büyük Projeler** için %59,1, **Belediye Bütçesinin Hangi Alanlara Harcanacağı** için %56,1, **Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Öncelikleri** için %53,3 oranındadır. Doğrudan katılım, sorulan bütün hizmet alanlarında ağırlıklı olarak gerekli görülmektedir.

Görüşmecilerin %74,1'i **Vatandaşlar Yalnızca Seçim Dönemlerinde Değil, Seçimler Arasında da Alınan Kararlarda Söz Sahibi Olabilmelidir**, %77,3'ü **Mahalle veya Kentle İlgili Önemli Kararlarda O Bölgede Yaşayanların Görüşleri Doğrudan Alınmalıdır** ifadelerine **Kesinlikle Katılıyorum** yanıtını vermiştir. **Bir Sorunun Çözümü İçin İnsanların Herhangi Bir Siyasi Partiye Bağlı Olmadan Bir Araya Gelip Örgütlenmesini Önemli Buluyorum** ifadesinde bu oran %67,3'tür.

Yerel Sorunların Çözümünde Mahalle İnisiyatifleri, Sivil Oluşumlar ve Yerel Topluluklar Daha Fazla Söz Sahibi Olmalıdır ifadesine %61,2; **Kadınların, Gençlerin, Engellilerin ve Farklı Kimliklerin Karar Organlarında Eşit Temsil Edilmesi Gerekir** ifadesine %65,4 oranında **Kesinlikle Katılıyorum** yanıtı verilmiştir. Buna karşılık **Siyasetin Yalnızca Siyasi Partiler ve Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Yürütülmesi Yeterlidir** ifadesine görüşmecilerin %18,5'i **Katılmıyorum**, %42,5'i **Kesinlikle Katılmıyorum** yanıtlarını vermişlerdir.

Mahalle ve yerel konulardaki kararların halk meclislerinde doğrudan alınması fikrine görüşmecilerin %50,9'u **Çok Gerekli**, %33,2'si **Gerekli**, %10,7'si **Kararsızım**, %4,9'u **Gereksiz**, %0,2'si **Çok Gereksiz** yanıtlarını vermişlerdir. Böyle bir meclis veya halk toplantısına davet edilmeleri durumunda %42,1'i **Kesinlikle Katılırdım**, %31,8'i **Muhtemelen Katılırdım**, %16,1'i **Emin Değilim**, %6,8'i **Muhtemelen Katılmazdım**, %3,3'ü **Kesinlikle Katılmazdım** yanıtlarını vermişlerdir.

Karar süreçlerinde daha adil bulunan yöntemlerde **Uzlaşıyla Karar** ve **Halk Oylasın** yanıtlarının her biri %41,1 oranındadır. Bunları %14,5 ile **Çoğunluk Oylaması**, %2,6 ile **Kura ile Seçilmiş Yurttaş Meclisleri**, %0,7 ile **Temsilciler Karar Versin** izlemiştir.

Halkın doğrudan katılımına dayalı bir siyasetin Türkiye'de yaygınlaşma olasılığının 1–5 ölçeğinde değerlendirildiği soruda, görüşmecilerin %38,1'i **1 — Hiç Olası Değil**, %22,9'u **2**, %26,2'si **3**, %5,4'ü **4**, %7,5'i **5 — Çok Olası** yanıtlarını vermişlerdir. Halk meclislerine yönelik gereklilik ve katılım isteği yüksek oranlarda ifade edilirken, bu siyasetin yaygınlaşma olasılığına ilişkin düşük puanlar öne çıkmaktadır.

V. PARTİ BAĞLILIĞI SEÇİM TERCİHLERİ VE KATILIMI ARTIRMA BEKLENTİLERİ

Oy verilen partiye bağlılık düzeyinde %37,1 ile **Kendimi O Partiye Güçlü Biçimde Bağlı Hissederim**, %16,4 ile **Genellikle O Partiye Bağlı Hissederim** yanıtları alınmıştır. Görüşmecilerin %15,4'ü **Partiye Değil, Koşullara ve Adaylara Göre Tercih Yaparım**, %13,3'ü **Herhangi Bir Partiye Bağlılık Hissetmiyorum**, %11,2'si **Oy Kullanmıyorum/Cevap Vermek İstemiyorum**, %3,5'i **Her Seçimde Farklı Partileri Değerlendirebilirim**, %3'ü **Oy Verdiğim Parti Değişebilir** yanıtlarını vermişlerdir.

Seçimde parti veya aday tercihinde en belirleyici unsurlar arasında %43,5 ile **Partinin İdeolojisi ve Değerleri**, %26,6 ile **Demokrasi, Hukuk ve Özgürlükler Konusundaki Tutumu** öne çıkmaktadır. Bunları %9,1 ile **Partinin veya Adayın Ekonomi Politikaları**, %7,9 ile **Adayın Kişiliği, Liderlik Gücü ve Güvenilirliği** izlemiştir.

Halkın siyasete daha çok katılabilmesi için ilk atılması gereken adım sorusuna görüşmecilerin %22,9'u **Yerel ve Ulusal Düzeyde Halkın Görüş Bildirebileceği Katılım Mekanizmalarının Arttırılması**, %21,3'ü **Vatandaşların Siyasi Hakları ve Katılım Yolları Konusunda Bilgilendirilmeli**, %18,5'i **İfade ve Örgütlenme İmkanlarının Güçlendirilmesi**, %17,8'i **Siyasi Partilerin Karar Alma Süreçlerini Halka ve Üyelerine Daha Açık Hale Getirmesi**, %10,3'ü **Ekonomik ve Sosyal Koşulların İnsanların Siyasete Zaman Ayırabileceği Şekilde İyileştirilmesi**, %9,3'ü **Sivil Toplum Kuruluşları, Yurttaş İnisiyatifleri ve Yerel Örgütlenmelerin Desteklenmesi** yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma bulgularında, mevcut siyasi karar alma biçimine yönelik memnuniyetsizlik ile yurttaşların karar süreçlerinde daha fazla söz sahibi olmasına yönelik beklenti birlikte öne çıkmaktadır. Yerel halkın görüşünün doğrudan alınması, halk meclisleri ve farklı kesimlerin eşit temsili destek görmektedir. Katılım mekanizmalarının artırılması, siyasi haklar konusunda bilgilendirme ve ifade ile örgütlenme imkânlarının güçlendirilmesi, görüşmecilerin öncelikli beklentileri arasındadır.

SONUÇ

Siyasete Katılma İradesi ile Siyasetin Dönüştürülebilirliğine Duyulan Güven Arasındaki Gerilim

Araştırma bulguları, yurttaşların siyasetle ilişkisini yalnızca siyasi kurumlara bağlılık veya mevcut siyasal işleyişten duyulan memnuniyet üzerinden açıklamanın yetersiz olduğunu göstermektedir. Bulguların ortaya koyduğu temel mesele, mevcut siyaset yapma biçimlerine yönelik belirgin memnuniyetsizlik ile daha doğrudan, katılımcı ve kolektif siyaset biçimlerine yönelik güçlü beklentilerin bir arada bulunmasıdır. Bu durum, siyasetten bütünüyle vazgeçmiş bir toplumsal tutumdan çok, siyasetin nasıl yapılacağına, kimin karar süreçlerine katılacağına ve yurttaşların etkili bir özne olup olamayacağına ilişkin bir sorgulamaya işaret etmektedir.

Araştırma grubunun %79'u siyasi kararların alınma biçiminden memnun olmadığını veya hiç memnun olmadığını belirtmiştir. Buna karşılık %73,1'i seçimlerde oy vermek dışında siyasi karar süreçlerine katılmanın birçok yolu bulunduğunu ya da bu yolların sınırlı da olsa mevcut olduğunu düşünmektedir. Bununla birlikte katılım yollarının varlığını kabul etmek, bu yolların yeterli, erişilebilir veya sonuç alıcı bulunduğu anlamına gelmemektedir.

Nitekim katılımın önündeki engellere ilişkin yanıtlar bu ayrımı belirginleştirmektedir. Görüşmecilerin %15,4'ü siyasete katılımın etkili olduğunu düşünmediğini, %15,2'si baskı ve korku ortamını, %10,3'ü yeterli bilgi ve donanıma sahip olmamayı, %8,6'sı ise ülkede siyaset yapmanın koşullarının bulunmamasını engel olarak belirtmiştir. Zaman yetersizliği ve siyasete katılmak istememe yanıtları da dikkate alındığında, katılım meselesinin yalnızca bireysel isteğe indirgenemeyeceği anlaşılmaktadır.

Yurttaşların siyasete katılma kapasitesi; bilgiye erişim, ifade ve örgütlenme olanakları, toplumsal ve ekonomik koşullar ve katılımın sonuç üreteceğine duyulan güvenle birlikte ele alınmalıdır.

Bu noktada araştırmanın temel sonuçlarından biri, **alternatif siyaset için toplumsal bir talep bulunması ile bu talebin sürekli ve etkili bir katılım pratiğine dönüşmesi arasında aşılması gereken bir mesafe olduğudur**. Söz konusu mesafe, yurttaşların isteksizliğinden ibaret değildir; katılım mekanizmalarının niteliği, karar süreçlerinin açıklığı, örgütlenme olanakları ve yurttaşların kendi müdahalelerinin sonuçlarını görebilmesiyle de ilişkilidir.

1. Temsili siyasetin sınırları ve doğrudan katılım talebi

Araştırmada doğrudan katılıma yönelik destek, farklı karar alanlarında yüksek oranlarda ortaya çıkmaktadır. **Mahalle veya kentle ilgili önemli kararlarda bölgede yaşayanların görüşlerinin doğrudan alınması gerektiğine** kesinlikle katılanların oranı %77,3; yurttaşların yalnızca seçim dönemlerinde değil, **seçimler arasında da karar süreçlerinde söz sahibi olması gerektiğine** kesinlikle katılanların oranı %74,1'dir. Ayrıca %67,3'lük kesim, **insanların herhangi bir siyasi partiye bağlı olmadan bir sorunun çözümü için bir araya gelip örgütlenmesini** önemli bulduğunu belirtmiştir.

Halk meclislerine ilişkin bulgular da bu eğilimi desteklemektedir. Görüşmecilerin **%84,1'i mahalle ve yerel konulardaki kararların halk meclislerinde doğrudan alınmasını gerekli** veya çok gerekli bulurken, böyle bir **meclis ya da halk toplantısına davet edilmesi durumunda katılacağını veya muhtemelen katılacağını** belirtenlerin toplam oranı %73,9'dur.

Bu veriler, siyasetin yalnızca siyasi partiler ve seçilmiş temsilciler aracılığıyla yürütülmesini yeterli gören yaklaşımın araştırma grubunda baskın olmadığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte bulgular, **temsili siyasetin tümüyle reddedildiğini değil, temsili kurumların yurttaşların doğrudan katılımını sağlayan mekanizmalarla tamamlanmasına yönelik güçlü bir beklenti bulunduğunu düşündürmektedir**.

Yurttaşların belediye bütçesinden çevre ve yeşil alanlara, ulaşımdan sosyal hizmetlere ve kültür politikalarına kadar farklı alanlarda doğrudan katılımı gerekli görmeleri, demokratik katılım talebinin yalnızca genel bir ilke düzeyinde kalmadığını göstermektedir. Katılımın gündelik yaşamı doğrudan etkileyen karar alanlarına taşınması, alternatif siyaset biçimlerinin somutlaşabileceği başlıca zeminlerden biridir.

2. Alternatif siyaset: Bireysel tercihten kolektif özne olmaya

Araştırmanın öne çıkan bulgularından biri, yerel sorunların çözümünde ortak hareket etme eğiliminin güçlü olmasıdır. Uzun süredir çözülemeyen bir mahalle sorunu karşısında görüşmecilerin %39,7'si mahalle sakinlerinin bir araya gelerek ortak bir girişim oluşturmasını, %42,5'i ise birden fazla yöntemin birlikte kullanılmasını uygun bulmuştur. Bu yanıtlar, **araştırma grubunda sorunların yalnızca kamu kurumlarının veya seçilmiş temsilcilerin müdahalesine bırakılması yerine, yurttaşların doğrudan inisiyatif almasına yönelik bir eğilim bulunduğunu göstermektedir**.

Buna karşılık aktif siyasete katılmak için tercih edilecek yollar sorulduğunda **%29,2'lik kesimin siyasete aktif olarak katılmak istemediğini belirtmesi, alternatif siyaset arayışının kendiliğinden sürekli örgütlenmeye dönüşmediğini ortaya koymaktadır.** Burada önemli olan, bu yanıtı doğrudan siyasal ilgisizlik olarak yorumlamamaktır. Araştırmanın diğer bulguları, katılımın etkili olmayacağı düşüncesinin, baskı ve korku algısının, bilgi eksikliğinin ve zaman kısıtının da katılımı sınırlayan unsurlar arasında bulunduğunu göstermektedir.

Dolayısıyla **alternatif siyaset geliştirmek, yalnızca yeni örgütlenme biçimleri önermekle sınırlı değildir. Aynı zamanda yurttaşların ortak sorunlarını birlikte tanımlayabildiği, farklı görüşleri tartışabildiği, kararları birlikte alabildiği ve bu kararların sonuçlarını izleyebildiği süreçler kurmayı gerektirir.** Mahalle meclisleri, kent konseyleri, yurttaş inisiyatifleri, sivil toplum örgütlenmeleri ve katılımcı yerel yönetim mekanizmaları bu açıdan değerlendirilmelidir.

Alternatif siyasetin gücü, yalnızca mevcut siyasete yöneltilen eleştiriden değil, ortak sorunları çözme ve ortak karar üretme kapasitesinden doğacaktır. Bu kapasitenin gelişmesi ise katılımı dönemsel bir etkinlik olmaktan çıkararak sürekliliği olan toplumsal bir pratiğe dönüştürmeye bağlıdır.

3. Katılım iradesi ile katılım güveni arasındaki açıklık

Araştırmanın **dikkat çekici sonuçlarından biri, doğrudan katılıma yönelik güçlü desteğe karşın, halkın doğrudan katılımına dayalı bir siyasetin Türkiye’de yaygınlaşma olasılığına ilişkin değerlendirmelerin daha düşük olmasıdır.** Bu olasılığı 1–5 ölçeğinde değerlendirenlerin %38,1’i en düşük puanı, %22,9’u ise ikinci en düşük puanı vermiştir. Böylece katılımcıların %61’i bu siyasetin yaygınlaşma olasılığını ölçeğin alt iki basamağında değerlendirmiştir.

Bu sonuç, araştırmanın temel gerilimini daha görünür kılmaktadır: Yurttaşlar doğrudan katılımı gerekli bulmakta ve böyle bir katılım ortamına davet edildiklerinde katılmaya istekli olduklarını belirtmektedir; ancak bu siyaset biçiminin daha geniş ölçekte hayata geçirilebileceğine ilişkin beklentileri daha sınırlıdır.

Bu bulgu, katılımın toplumsal olarak arzu edilir bulunması ile siyasal ve kurumsal olarak mümkün görülmesi arasındaki farkı düşündürmektedir. Başka bir ifadeyle, yurttaşların karar süreçlerinde söz sahibi olmayı istemeleri, mevcut koşullar altında bu taleplerin gerçekleşeceğine aynı ölçüde inandıkları anlamına gelmemektedir. **Bu nedenle demokratik katılımı geliştirmeye dönük politikaların yalnızca katılım çağrısı yapması yeterli olmayacaktır. Katılımın gerçek kararlar üzerinde etkili olduğunu gösteren, sonuçları izlenebilen ve yurttaşların müdahalesini görünür kılan uygulamalara ihtiyaç vardır.**

Bu çerçevede güven, yalnızca yurttaşların siyasi kurumlara duyduğu soyut bir bağlılık olarak değil, katılımın sonuç üreteceğine ilişkin deneyim ve beklenti üzerinden de ele alınmalıdır. Yurttaşların görüşlerinin alınması kadar, bu görüşlerin hangi kararlara nasıl yansıtıldığının açıklanması ve uygulamaların hesap verebilir olması da önem taşımaktadır.

4. Siyaset yapma kapasitesi, bilgi ve eşit katılım

Araştırmada yurttaşların aktif siyasete katılma haklarına ilişkin bilgi düzeyleri de katılım kapasitesi bakımından önemli bir gösterge sunmaktadır. Görüşmecilerin %43,2'si bu konuda oldukça bilgili veya çok iyi bilgili olduğunu belirtirken, %33,9'u kısmen bilgili olduğunu ifade etmiştir. Hiç bilgisi olmadığını veya çok az bilgisi olduğunu belirtenlerin toplam oranı ise %22,8'dir.

Bu dağılım, katılım hakları ve yolları konusunda bilgilendirmenin önemini ortaya koymaktadır. Nitekim halkın siyasete daha fazla katılması için ilk atılması gereken adım sorusunda %22,9 ile katılım mekanizmalarının artırılması, %21,3 ile yurttaşların siyasi haklar ve katılım yolları konusunda bilgilendirilmesi, %18,5 ile ifade ve örgütlenme imkânlarının güçlendirilmesi öne çıkmıştır.

Burada bilgi, tek başına yeterli bir koşul olarak değerlendirilmemelidir. Yurttaşların katılım haklarını bilmeleri kadar bu hakları kullanabilecekleri güvenli ve erişilebilir alanların bulunması, örgütlenme girişimlerinin desteklenmesi ve karar alma süreçlerinin şeffaf olması da gereklidir. **Bilgi ile deneyim, deneyim ile örgütlenme ve örgütlenme ile karar süreçlerine etki etme arasında bağ kurulmadığında, katılım kapasitesinin sınırlı kalması mümkündür.**

Cinsiyet ve yaş karşılaştırmaları da katılımın tek tip bir deneyim olmadığını göstermektedir.

Kadınların aktif katılım haklarına ilişkin bilgi düzeylerini erkeklere kıyasla daha düşük değerlendirmeleri ve siyasete daha fazla katılım için bilgilendirme ihtiyacını daha yüksek oranda belirtmeleri, bilginin ve katılım olanaklarının farklı toplumsal gruplar bakımından ayrıca ele alınması gerektiğine işaret etmektedir. Bununla birlikte kadınların yerel sorunlar karşısında ortak girişim oluşturma ve birden fazla yöntemi birlikte kullanma tercihlerinin güçlü olması, bilgi ve erişim koşulları güçlendirildiğinde katılım kapasitesinin geliştirilmesi açısından dikkate değer bir bulgudur.

Kadınların, gençlerin, engellilerin ve farklı kimliklerin karar organlarında eşit temsil edilmesine kesinlikle katılanların oranının %65,4 olması da demokratik katılımın yalnızca daha fazla insanın sürece dâhil edilmesiyle sınırlı olmadığını göstermektedir. **Katılımın niteliği, farklı toplumsal kesimlerin karar süreçlerinde eşit ve etkili biçimde yer alabilmesiyle doğrudan ilişkilidir.**

5. Sonuç: Katılımcı demokrasinin toplumsal zeminini güçlendirmek

Bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde, **araştırma grubunda daha doğrudan, çoğulcu ve kolektif katılım biçimlerine yönelik güçlü bir yönelim bulunduğu görülmektedir.** Yurttaşların seçimler arasındaki dönemlerde söz sahibi olma, yerel sorunları birlikte çözüme, halk meclislerine katılma ve farklı toplumsal kesimlerin eşit temsilini sağlama yönündeki beklentileri, alternatif siyaset geliştirmek açısından önemli bir toplumsal zemin sunmaktadır.

Bununla birlikte bu yönelimin, mevcut siyasi karar alma biçimlerinden duyulan memnuniyetsizlik, katılımın etkili olacağına ilişkin kuşkular, baskı ve korku algısı, bilgi ihtiyacı ve zaman kısıtlarıyla birlikte değerlendirilmesi gerekir. **Araştırmanın gösterdiği temel mesele, yurttaşların katılımı**

gerekli görüp görmemelerinden çok, bu iradenin hangi koşullarda etkili, sürekli ve örgütlü bir siyasi kapasiteye dönüşebileceğidir.

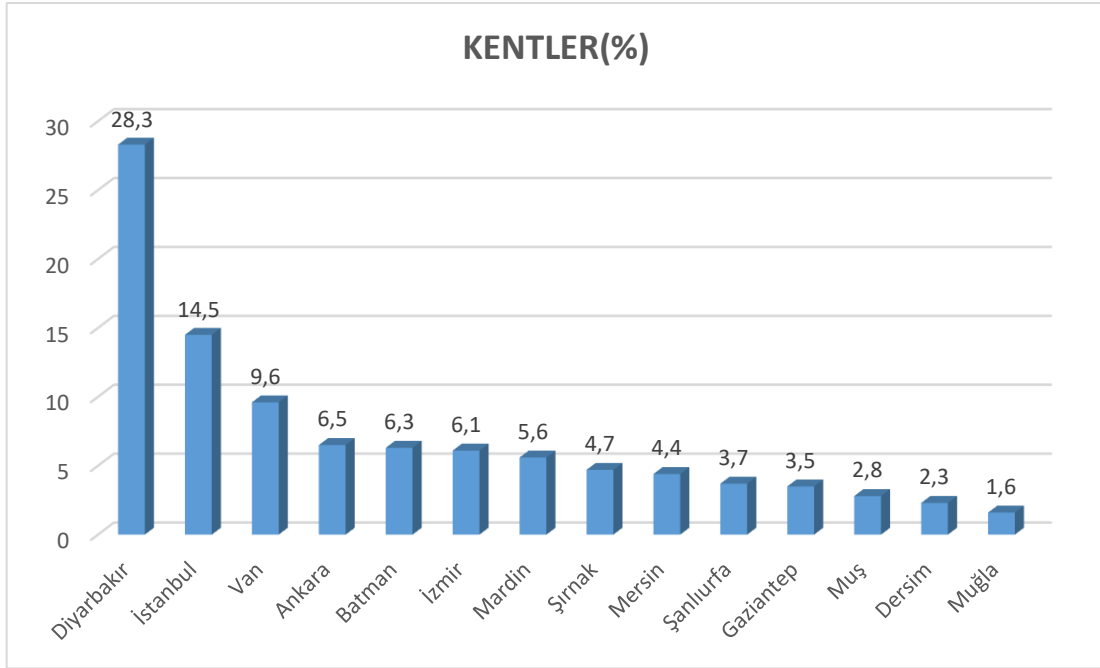
Bu nedenle demokratik katılımın güçlendirilmesi üç temel eksenle ele alınmalıdır. İlk olarak, yurttaşların görüşlerini ifade edebilecekleri ve karar süreçlerine düzenli biçimde katılabilecekleri mekanizmalar oluşturulmalıdır. İkinci olarak, siyasi haklar ve katılım yolları konusunda bilgilendirme, toplumsal gruplar arasındaki farklı ihtiyaçlar gözetilerek yaygınlaştırılmalıdır. Üçüncü olarak, ifade ve örgütlenme imkânları güçlendirilmeli; yurttaşların katılım yoluyla ortaya koyduğu taleplerin karar ve uygulamalara nasıl yansdığı açık biçimde gösterilmelidir.

Sonuç olarak alternatif siyaset, yalnızca mevcut siyasal kurumların dışında yeni yapılar oluşturmak anlamına gelmemektedir. Aynı zamanda yurttaşların siyasetle kurduğu ilişkiyi dönüştürmek; onları kararları izleyen, seçimlerde tercih bildiren veya taleplerini temsilcilere ileten konumdan çıkararak ortak sorunları tanımlayan, çözüm geliştiren, karar alan ve bu kararların uygulanmasını izleyen etkin öznelere hâline getirmek anlamına gelmektedir.

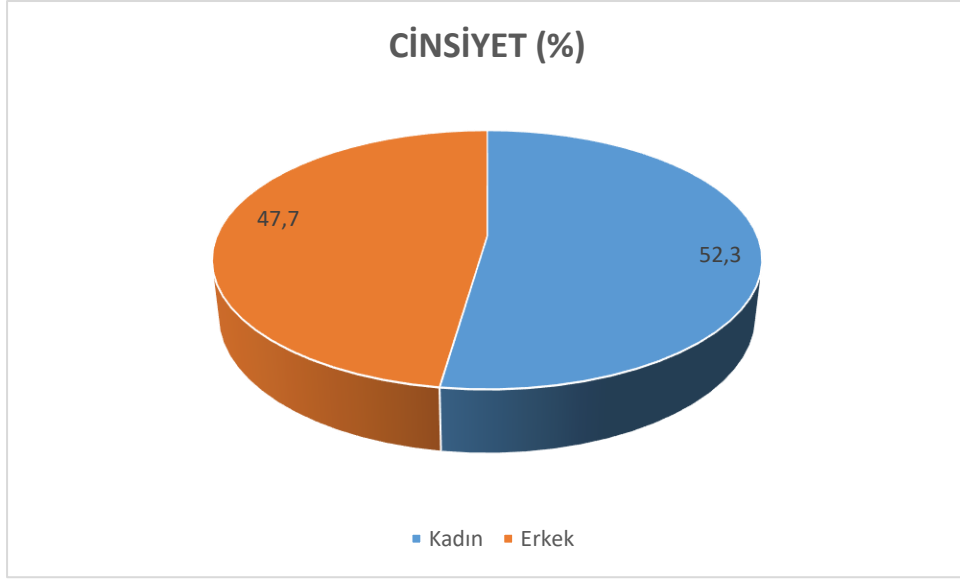
Araştırmanın ortaya koyduğu temel sonuç şudur: Yurttaşların doğrudan ve kolektif katılıma yönelik desteği, demokratik siyasetin geliştirilmesi için önemli bir imkân sunmaktadır. Ancak bu imkânın gerçek bir siyasal güce dönüşmesi, katılımın yalnızca bir hak veya beklenti olarak tanınmasına değil; erişilebilir, güvenilir, eşitlikçi ve sonuç üreten mekanizmalarla kurumsallaştırılmasına bağlıdır. Alternatif siyasetin gelişmesi de tam bu noktada, katılma isteği ile kararları etkileyebilme gücü arasındaki mesafenin azaltılmasıyla mümkün olacaktır.

Çalışmanın grafikleri, tabloları ve bunlara ilişkin açıklamalar raporun devamında yer almaktadır.

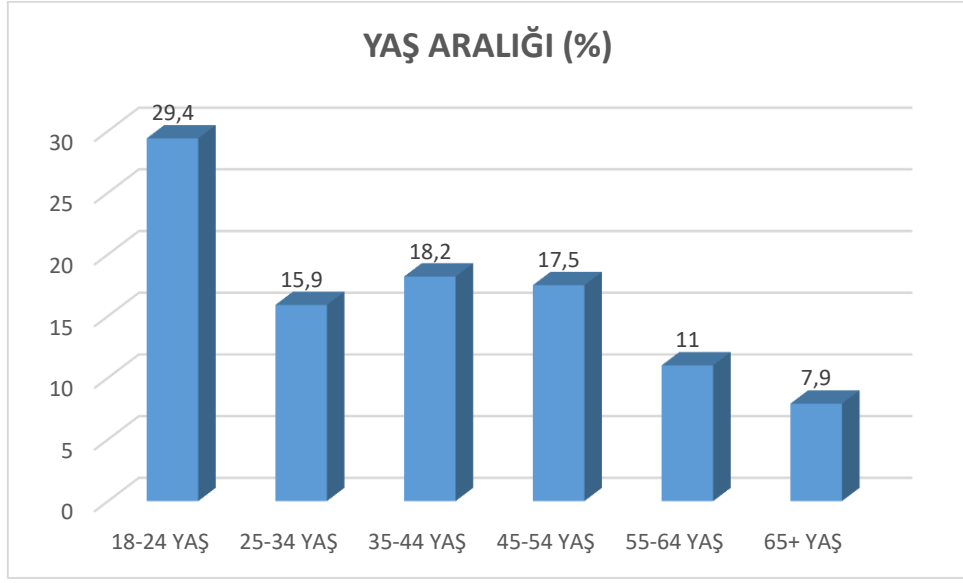
I.DEMOGRAFİK VERİLER

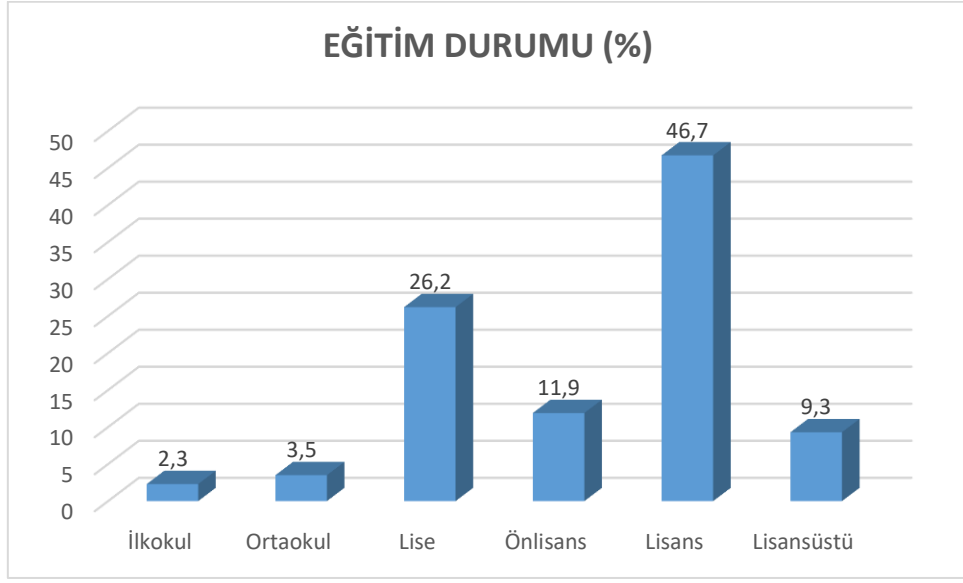
Araştırma grubunun **Kentler** dağılımına bakıldığında görüşmecilerin %28,3'ü **Diyarbakır**, %14,5'i **İstanbul**, %9,6'sı **Van**, %6,5'i **Ankara**, %6,3'ü **Batman**, %6,1'i **İzmir**, %5,6'sı **Mardin**, %4,7'si **Şırnak**, %4,4'ü **Mersin**, %3,7'si **Şanlıurfa**, %3,5'i **Gaziantep**, %2,8'i **Muş**, %2,3'ü **Dersim**, %1,6'sı **Muğla** olduğu görülmektedir.

Araştırma grubunun **Cinsiyet** dağılımına bakıldığında görüşmecilerin %52,3'ü **Kadın**, %47,7'si **Erkek** olduğu görülmektedir.

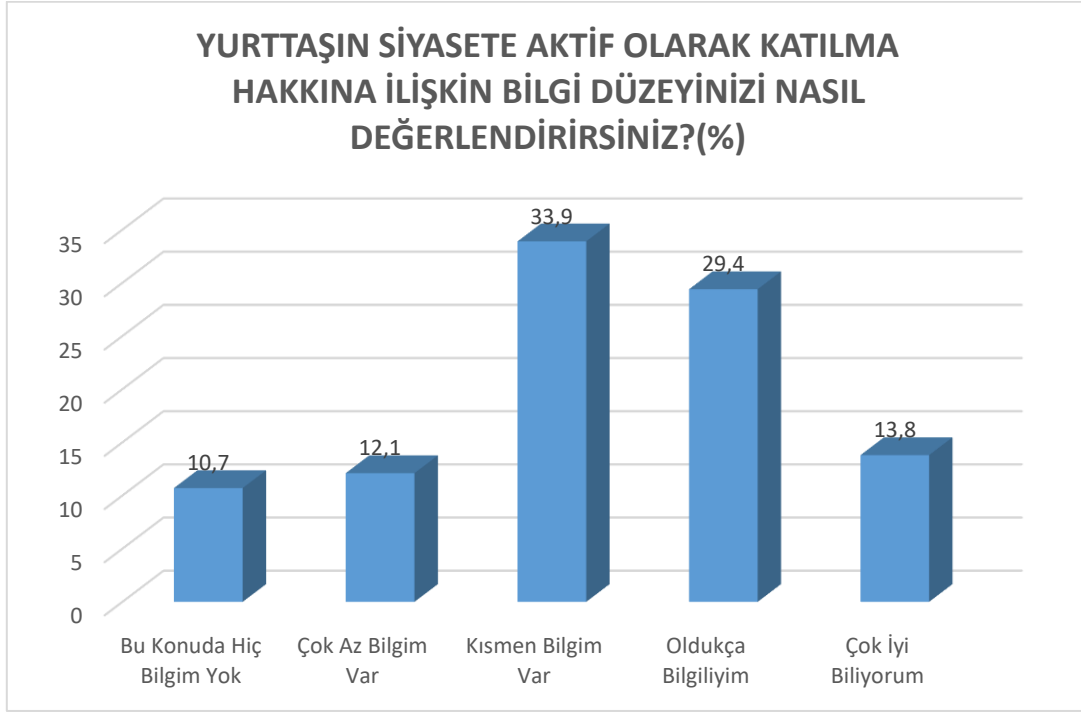

Araştırma grubunun **Yaş Aralığı** dağılımına bakıldığında görüşmecilerin %29,4'ü **18-24 Yaş**, %15,9'u **25-34 Yaş**, %18,2'si **35-44 Yaş**, %17,5'i **45-54 Yaş**, %11'i **55-64 Yaş**, %7,9'u **65+ Yaş grubunda** olduğu görülmektedir.

Araştırma grubunun **Eğitim Durumu** dağılımına bakıldığında görüşmecilerin %2,3'ü **İlkokul**, %3,5'i **Ortaokul**, %26,2'si **Lise**, %11,9'u **Önlisans**, %46,7'si **Lisans**, %9,3'ü **Lisansüstü mezunu** olduğu görülmektedir.

II. SİYASİ KATILIMA İLİŞKİN BİLGİ VE MEMNUNİYET

Araştırma grubuna yöneltilen **Yurttaşın Siyasete Aktif Olarak Katılma Hakkına İlişkin Bilgi Düzeyinizi Nasıl Değerlendirirsiniz?** sorusuna görüşmecilerin %10,7'si **Bu Konuda Hiç Bilgim Yok**, %12,1'i **Çok Az Bilgim Var**, %33,9'u **Kısmen Bilgim Var**, %29,4'ü **Oldukça Bilgiliyim**, %13,8'i **Çok İyi Biliyorum** yanıtlarını vermişlerdir.

YURTTAŞIN SİYASETE AKTİF OLARAK KATILMA HAKKINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYİNİZİ NASIL DEĞERLENDİRİRSİNİZ? * CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET (%)		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
YURTTAŞIN SİYASETE AKTİF OLARAK KATILMA HAKKINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYİNİZİ NASIL DEĞERLENDİRİRSİNİZ?	Bu Konuda Hiç Bilgim Yok	16,50%	4,40%	10,70%
	Çok Az Bilgim Var	16,50%	7,40%	12,10%
	Kısmen Bilgim Var	37,10%	30,40%	33,90%
	Oldukça Bilgiliyim	20,10%	39,70%	29,40%
	Çok İyi Biliyorum	9,80%	18,10%	13,80%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Yurttaşın Siyasete Aktif Olarak Katılma Hakkına İlişkin Bilgi Düzeyinizi Nasıl Değerlendirirsiniz?** sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %16,5'i **Bu Konuda Hiç Bilgim Yok**, %16,5'i **Çok Az Bilgim Var**, %37,1'i **Kısmen Bilgim Var**, %20,1'i **Oldukça Bilgiliyim**, %9,8'i **Çok İyi Biliyorum**;

Erkek görüşmecilerin, %4,4'ü **Bu Konuda Hiç Bilgim Yok**, %7,4'ü **Çok Az Bilgim Var**, %30,4'ü **Kısmen Bilgim Var** , %39,7'si **Oldukça Bilgiliyim**, %18,1'i **Çok İyi Biliyorum** yanıtlarını vermişlerdir.

YURTTAŞIN SİYASETE AKTİF OLARAK KATILMA HAKKINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYİNİZİ NASIL DEĞERLENDİRİRSİNİZ? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLAM
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
YURTTAŞIN SİYASETE AKTİF OLARAK KATILMA HAKKINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYİNİZİ NASIL DEĞERLENDİRİRSİNİZ?	Bu Konuda Hiç Bilgim Yok	22,20%	7,40%	5,10%	12,00%			10,70%
	Çok Az Bilgim Var	16,70%	27,90%	9,00%	1,30%	4,30%	5,90%	12,10%
	Kısmen Bilgim Var	46,00%	38,20%	26,90%	26,70%	23,40%	26,50%	33,90%
	Oldukça Bilgiliyim	8,70%	19,10%	38,50%	40,00%	53,20%	50,00%	29,40%
	Çok İyi Biliyorum	6,30%	7,40%	20,50%	20,00%	19,10%	17,60%	13,80%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Yurttaşın Siyasete Aktif Olarak Katılma Hakkına İlişkin Bilgi**

Düzeynizi Nasıl Değerlendirirsiniz? sorusunun **Yaş Aralığı** karşılaştırmasına baktığımızda;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %22,2'si Bu Konuda Hiç Bilgim Yok, %16,7'si Çok Az Bilgim Var, %46'sı Kısmen Bilgim Var, %8,7'si Oldukça Bilgiliyim, %6,3'ü Çok İyi Biliyorum;

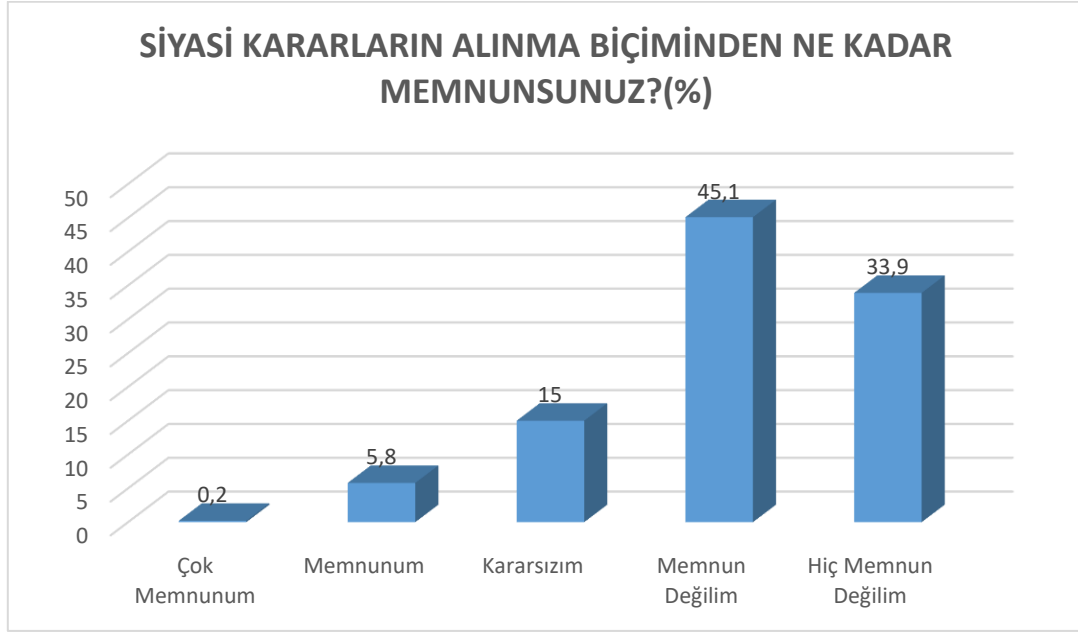
25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %7,4'ü Bu Konuda Hiç Bilgim Yok, %27,9'u Çok Az Bilgim Var, %38,2'si Kısmen Bilgim Var, %19,1'i Oldukça Bilgiliyim, %7,4'ü Çok İyi Biliyorum;

35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %5,1'i Bu Konuda Hiç Bilgim Yok, %9'u Çok Az Bilgim Var, %26,9'u Kısmen Bilgim Var, %38,5'i Oldukça Bilgiliyim, %20,5'i Çok İyi Biliyorum;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %12'si Bu Konuda Hiç Bilgim Yok, %1,3'ü Çok Az Bilgim Var, %26,7'si Kısmen Bilgim Var, %40'ı Oldukça Bilgiliyim, %20'si Çok İyi Biliyorum;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %4,3'ü Çok Az Bilgim Var, %23,4'ü Kısmen Bilgim Var, %53,2'si Oldukça Bilgiliyim, %19,1'i Çok İyi Biliyorum;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %5,9'u Çok Az Bilgim Var, %26,5'i Kısmen Bilgim Var, %50'si Oldukça Bilgiliyim, %17,6'sı Çok İyi Biliyorum yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Siyasi Kararların Alınma Biçiminden Ne Kadar Memnunsunuz?** sorusuna görüşmecilerin %0,2'si **Çok Memnunum**, %5,8'i **Memnunum**, %15'i **Kararsızım**, %45,1'i **Memnun Değilim**, %33,9'u **Hiç Memnun Değilim** yanıtlarını vermişlerdir.

SİYASİ KARARLARIN ALINMA BİÇİMİNDEN NE KADAR MEMNUNSUNUZ? * CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET (%)		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
SİYASİ KARARLARIN ALINMA BİÇİMİNDEN NE KADAR MEMNUNSUNUZ?	Çok Memnunum		0,50%	0,20%
	Memnunum	4,90%	6,90%	5,80%
	Kararsızım	23,20%	5,90%	15,00%
	Memnun Değilim	39,70%	51,00%	45,10%
	Hiç Memnun Değilim	32,10%	35,80%	33,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Siyasi Kararların Alınma Biçiminden Ne Kadar Memnunsunuz?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %4,9'u **Memnunum**, %23,2'si **Kararsızım**, %39,7'si **Memnun Değilim**, %32,1'i **Hiç Memnun Değilim**;

Erkek görüşmecilerin, %0,5'i **Çok Memnunum**, %6,9'u **Memnunum**, %5,9'u **Kararsızım**, %51'i **Memnun Değilim**, %35,8'i **Hiç Memnun Değilim** yanıtlarını vermişlerdir.

SİYASİ KARARLARIN ALINMA BİÇİMİNDEN NE KADAR MEMNUNSUNUZ? * YAŞ ARALIĞI (%)

		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLAM
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
SİYASİ KARARLARIN ALINMA BİÇİMİNDEN NE KADAR MEMNUNSUNUZ?	Çok Memnunum		1,50%					0,20%
	Memnunum	7,90%	7,40%	3,80%	5,30%	4,30%	2,90%	5,80%
	Kararsızım	32,50%	22,10%	2,60%	6,70%	2,10%		15,00%
	Memnun Değilim	41,30%	36,80%	57,70%	41,30%	57,40%	38,20%	45,10%
	Hiç Memnun Değilim	18,30%	32,40%	35,90%	46,70%	36,20%	58,80%	33,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Siyasi Kararların Alınma Biçiminden Ne Kadar Memnunsunuz?** sorusunun **Yaş Aralığı** karşılaştırmasına baktığımızda;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %7,9'u Memnunum, %32,5'i Kararsızım, %41,3'ü Memnun Değilim, %18,3'ü Hiç Memnun Değilim;

25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %1,5'i Çok Memnunum, %7,4'ü Memnunum, %22,1'i Kararsızım, %36,8'i Memnun Değilim, %32,4'ü Hiç Memnun Değilim;

35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %3,8'i Memnunum, %2,6'sı Kararsızım, %57,7'si Memnun Değilim, %35,9'u Hiç Memnun Değilim;

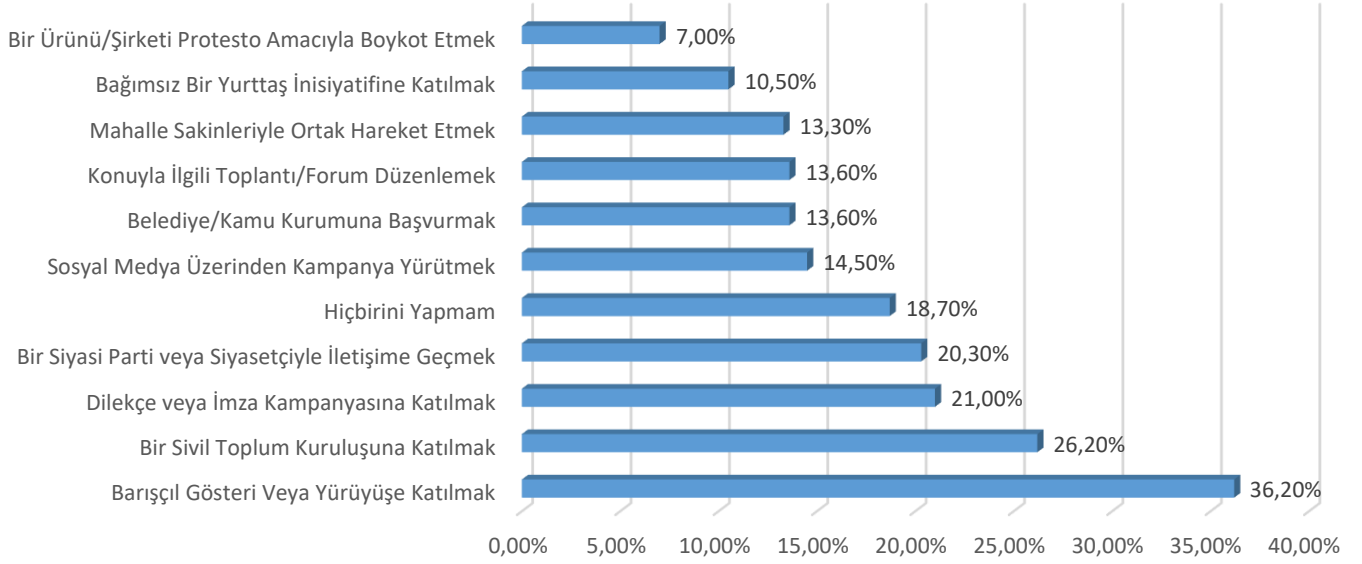
45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %5,3'ü Memnunum, %6,7'si Kararsızım, %41,3'ü Memnun Değilim, %46,7'si Hiç Memnun Değilim;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %4,3'ü Memnunum, %2,1'i Kararsızım, %57,4'ü Memnun Değilim, %36,2'si Hiç Memnun Değilim;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %2,9'u Memnunum, %38,2'si Memnun Değilim, %58,8'i Hiç Memnun Değilim yanıtlarını vermişlerdir.

III. KATILIM YOLLARI VE SİYASETE KATILIMIN ÖNÜNDEKİ ENGELLER

TOPLUMSAL VEYA YEREL BİR KONUDA GÖRÜŞÜNÜZÜ DUYURMAK İÇİN AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİLERİNİ YAPMAYI DÜŞÜNÜRSÜNÜZ? (ÇOKLU YANIT)

Araştırma grubuna yöneltilen ve birden fazla yanıt alınan **Toplumsal veya Yerel Bir Konuda Görüşünüzü Duyurmak için Aşağıdakilerden Hangilerini Yapmayı Düşünürsünüz?** sorusuna görüşmecilerin %36,2'si **Barışçıl Gösteri veya Yürüyüşe Katılmak**, %26,2'si **Bir Sivil Toplum Kuruluşuna Katılmak**, %21'i **Dilekçe veya İmza Kampanyasına Katılmak**, %20,3'ü **Bir Siyasi Parti veya Siyasetçiyle İletişime Geçmek**, %18,7'si **Hiçbirini Yapmam**, %14,5'i **Sosyal Medya Üzerinden Kampanya Yürütmek**, %13,6'sı **Belediye/Kamu Kurumuna Başvurmak**, %13,6'sı **Konuyla İlgili Toplantı/Forum Düzenlemek**, %13,3'ü **Mahalle Sakinleriyle Ortak Hareket Etmek**, %10,5'i **Bağımsız Bir Yurttaş İnisiyatifine Katılmak**, %7'si **Bir Ürünü/Şirketi Protesto Amacıyla Boykot Etmek** yanıtlarını vermişlerdir.

TOPLUMSAL VEYA YEREL BİR KONUDA GÖRÜŞÜNÜZÜ DUYURMAK İÇİN AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİLERİNİ YAPMAYI DÜŞÜNÜRSÜNÜZ? CİNSİYET(%)			
		CİNSİYET(%)	
		Kadın	Erkek
TOPLUMSAL VEYA YEREL BİR KONUDA GÖRÜŞÜNÜZÜ DUYURMAK İÇİN AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİLERİNİ YAPMAYI DÜŞÜNÜRSÜNÜZ?	Bir Siyasi Parti veya Siyasetçiyle İletişime Geçmek	18,80%	22,10%
	Belediye/Kamu Kurumuna Başvurmak	15,60%	11,30%
	Dilekçe veya İmza Kampanyasına Katılmak	24,60%	17,20%
	Bir Sivil Toplum Kuruluşuna Katılmak	17,40%	35,80%
	Bağımsız Bir Yurttaş İnisiyatifine Katılmak	8,50%	12,70%
	Mahalle Sakinleriyle Ortak Hareket Etmek	15,20%	11,30%
	Barışçıl Gösteri veya Yürüyüşe Katılmak	25,90%	47,50%
	Bir Ürünü/Şirketi Protesto Amacıyla Boykot Etmek	7,60%	6,40%
	Sosyal Medya Üzerinden Kampanya Yürütmek	16,50%	12,30%
	Konuyla İlgili Toplantı/Forum Düzenlemek	14,70%	12,30%
	Hiçbirini Yapmam	20,50%	16,70%
TOPLAM		52,30%	47,70%

Araştırma grubuna yöneltilen **Toplumsal veya Yerel Bir Konuda Görüşünüzü Duyurmak İçin Aşağıdakilerden Hangilerini Yapmayı Düşünürsünüz?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %25,9'u **Barışçıl Gösteri veya Yürüyüşe Katılmak**, %24,6'sı **Dilekçe veya İmza Kampanyasına Katılmak**, %20,5'i **Hiçbirini Yapmam**, %18,8'i **Bir Siyasi Parti veya Siyasetçiyle İletişime Geçmek**, %17,4'ü **Bir Sivil Toplum Kuruluşuna Katılmak**, %16,5'i **Sosyal Medya Üzerinden Kampanya Yürütmek**, %15,6'sı **Belediye/Kamu Kurumuna Başvurmak**, %15,2'si **Mahalle Sakinleriyle Ortak Hareket Etmek**, %14,7'si **Konuyla İlgili Toplantı/Forum Düzenlemek**, %8,5'i **Bağımsız Bir Yurttaş İnisiyatifine Katılmak**, %7,6'sı **Bir Ürünü/Şirketi Protesto Amacıyla Boykot Etmek**;

Erkek görüşmecilerin, %47,5'i **Barışçıl Gösteri veya Yürüyüşe Katılmak**, %35,8'i **Bir Sivil Toplum Kuruluşuna Katılmak**, %22,1'i **Bir Siyasi Parti veya Siyasetçiyle İletişime Geçmek**, %17,2'si **Dilekçe veya İmza Kampanyasına Katılmak**, %16,7'si **Hiçbirini Yapmam**, %12,7'si **Bağımsız Bir Yurttaş İnisiyatifine Katılmak**, %12,3'ü **Sosyal Medya Üzerinden Kampanya Yürütmek**, %12,3'ü **Konuyla İlgili Toplantı/Forum Düzenlemek**, %11,3'ü **Belediye/Kamu Kurumuna Başvurmak**, %11,3'ü **Mahalle Sakinleriyle Ortak Hareket Etmek**, %6,4'ü **Bir Ürünü/Şirketi Protesto Amacıyla Boykot Etmek** yanıtlarını vermişlerdir.

TOPLUMSAL VEYA YEREL BİR KONUDA GÖRÜŞÜNÜZÜ DUYURMAK İÇİN AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİLERİNİ YAPMAYI DÜŞÜNÜRSÜNÜZ? (ÇOKLU YANIT) * YAŞ ARALIĞI (%)							
		YAŞ ARALIĞI (%)					
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ
TOPLUMSAL VEYA YEREL BİR KONUDA GÖRÜŞÜNÜZÜ DUYURMAK İÇİN AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİLERİNİ YAPMAYI DÜŞÜNÜRSÜNÜZ? (ÇOKLU YANIT)	Bir Siyasi Parti veya Siyasetçiyle İletişime Geçmek	19,00%	17,60%	15,40%	22,70%	27,70%	26,50%
	Belediye/Kamu Kurumuna Başvurmak	15,90%	10,30%	16,70%	9,30%	17,00%	8,80%
	Dilekçe veya İmza Kampanyasına Katılmak	24,60%	16,20%	20,50%	17,30%	17,00%	32,40%
	Bir Sivil Toplum Kuruluşuna Katılmak	7,10%	17,60%	28,20%	45,30%	40,40%	47,10%
	Bağımsız Bir Yurttaş İnisiyatifine Katılmak	11,90%	2,90%	7,70%	17,30%	14,90%	5,90%
	Mahalle Sakinleriyle Ortak Hareket Etmek	7,90%	10,30%	12,80%	17,30%	21,30%	20,60%
	Barışçıl Gösteri Veya Yürüyüşe Katılmak	14,30%	27,90%	32,10%	49,30%	68,10%	70,60%
	Bir Ürünü/Şirketi Protesto Amacıyla Boykot Etmek	8,70%	11,80%	5,10%	6,70%	2,10%	2,90%
	Sosyal Medya Üzerinden Kampanya Yürütmek	15,10%	14,70%	15,40%	8,00%	27,70%	5,90%
	Konuyla İlgili Toplantı/Forum Düzenlemek	11,90%	4,40%	12,80%	16,00%	17,00%	29,40%
	Hiçbirini Yapmam	33,30%	23,50%	16,70%	8,00%	2,10%	5,90%
	TOPLAM	29,40%	15,90%	18,20%	17,50%	11,00%	7,90%

Araştırma grubuna yöneltilen **Toplumsal veya Yerel Bir Konuda Görüşünüzü Duyurmak İçin Aşağıdakilerden Hangilerini Yapmayı Düşünürsünüz? (Çoklu Yanıt)** sorusunun Yaş Aralığı karşılaştırmasına baktığımızda;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %33,3'ü Hiçbirini Yapmam, %24,6'sı Dilekçe veya İmza Kampanyasına Katılmak, %19'u Bir Siyasi Parti veya Siyasetçiyle İletişime Geçmek, %15,9'u Belediye/Kamu Kurumuna Başvurmak, %15,1'i Sosyal Medya Üzerinden Kampanya Yürütmek, %14,3'ü Barışçıl Gösteri Veya Yürüyüşe Katılmak, %11,9'u Bağımsız Bir Yurttaş İnisiyatifine Katılmak, %11,9'u Konuyla İlgili Toplantı/Forum Düzenlemek, %8,7'si Bir Ürünü/Şirketi Protesto Amacıyla Boykot Etmek, %7,9'u Mahalle Sakinleriyle Ortak Hareket Etmek, %7,1'i Bir Sivil Toplum Kuruluşuna Katılmak;

25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %27,9'u Barışçıl Gösteri Veya Yürüyüşe Katılmak, %23,5'i Hiçbirini Yapmam, %17,6'sı Bir Siyasi Parti veya Siyasetçiyle İletişime Geçmek, %17,6'sı Bir Sivil Toplum Kuruluşuna Katılmak, %16,2'si Dilekçe veya İmza Kampanyasına Katılmak, %14,7'si Sosyal Medya Üzerinden Kampanya Yürütmek, %11,8'i Bir Ürünü/Şirketi Protesto Amacıyla Boykot Etmek, %10,3'ü Belediye/Kamu Kurumuna Başvurmak, %10,3'ü Mahalle Sakinleriyle Ortak Hareket Etmek, %4,4'ü Konuyla İlgili Toplantı/Forum Düzenlemek, %2,9'u Bağımsız Bir Yurttaş İnisiyatifine Katılmak;

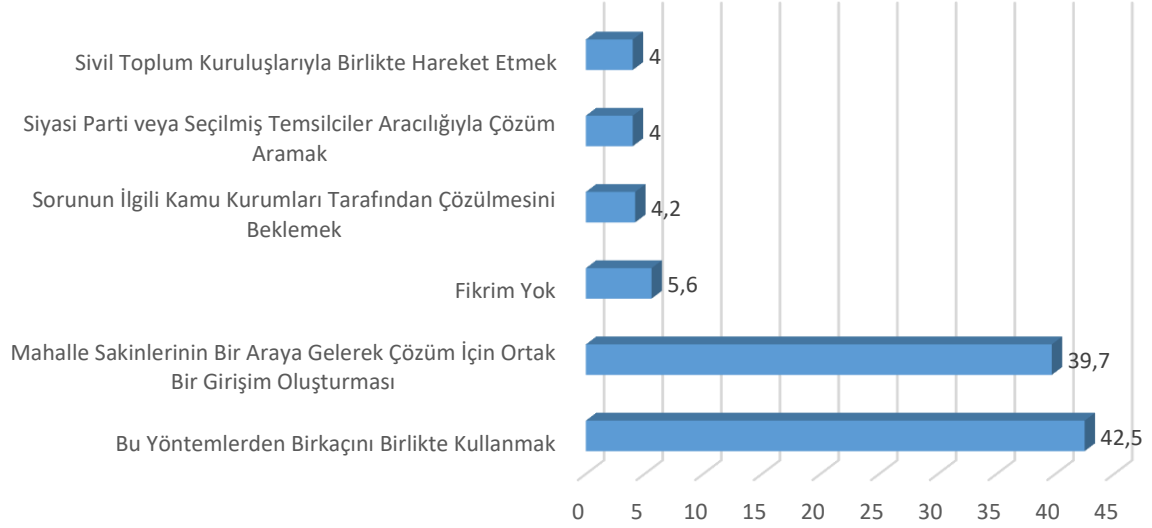
35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %32,1'i Barışçıl Gösteri Veya Yürüyüşe Katılmak, %28,2'si Bir Sivil Toplum Kuruluşuna Katılmak, %20,5'i Dilekçe veya İmza Kampanyasına Katılmak, %16,7'si Belediye/Kamu Kurumuna Başvurmak, %16,7'si Hiçbirini Yapmam, %15,4'ü Bir Siyasi Parti veya Siyasetçiyle İletişime Geçmek, %15,4'ü Sosyal Medya Üzerinden Kampanya Yürütmek, %12,8'i Mahalle Sakinleriyle Ortak Hareket Etmek, %12,8'i Konuyla İlgili Toplantı/Forum Düzenlemek, %7,7'si Bağımsız Bir Yurttaş İnisiyatifine Katılmak, %5,1'i Bir Ürünü/Şirketi Protesto Amacıyla Boykot Etmek;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %49,3'ü Barışçıl Gösteri Veya Yürüyüşe Katılmak, %45,3'ü Bir Sivil Toplum Kuruluşuna Katılmak, %22,7'si Bir Siyasi Parti veya Siyasetçiyle İletişime Geçmek, %17,3'ü Dilekçe veya İmza Kampanyasına Katılmak, %17,3'ü Bağımsız Bir Yurttaş İnisiyatifine Katılmak, %17,3'ü Mahalle Sakinleriyle Ortak Hareket Etmek, %16'sı Konuyla İlgili Toplantı/Forum Düzenlemek, %9,3'ü Belediye/Kamu Kurumuna Başvurmak, %8'i Sosyal Medya Üzerinden Kampanya Yürütmek, %8'i Hiçbirini Yapmam, %6,7'si Bir Ürünü/Şirketi Protesto Amacıyla Boykot Etmek;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %68,1'i Barışçıl Gösteri Veya Yürüyüşe Katılmak, %40,4'ü Bir Sivil Toplum Kuruluşuna Katılmak, %27,7'si Bir Siyasi Parti veya Siyasetçiyle İletişime Geçmek, %27,7'si Sosyal Medya Üzerinden Kampanya Yürütmek, %21,3'ü Mahalle Sakinleriyle Ortak Hareket Etmek, %17'si Belediye/Kamu Kurumuna Başvurmak, %17'si Dilekçe veya İmza Kampanyasına Katılmak, %17'si Konuyla İlgili Toplantı/Forum Düzenlemek, %14,9'u Bağımsız Bir Yurttaş İnisiyatifine Katılmak, %2,1'i Bir Ürünü/Şirketi Protesto Amacıyla Boykot Etmek, %2,1'i Hiçbirini Yapmam;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %70,6'sı Barışçıl Gösteri Veya Yürüyüşe Katılmak, %47,1'i Bir Sivil Toplum Kuruluşuna Katılmak, %32,4'ü Dilekçe veya İmza Kampanyasına Katılmak, %29,4'ü Konuyla İlgili Toplantı/Forum Düzenlemek, %26,5'i Bir Siyasi Parti veya Siyasetçiyle İletişime Geçmek, %20,6'sı Mahalle Sakinleriyle Ortak Hareket Etmek, %8,8'i Belediye/Kamu Kurumuna Başvurmak, %5,9'u Bağımsız Bir Yurttaş İnisiyatifine Katılmak, %5,9'u Sosyal Medya Üzerinden Kampanya Yürütmek, %5,9'u Hiçbirini Yapmam, %2,9'u Bir Ürünü/Şirketi Protesto Amacıyla Boykot Etmek yanıtlarını vermişlerdir.

**BİR MAHALLEDE UZUN SÜREDİR ÇÖZÜLMİYEN ÖNEMLİ BİR
SORUN OLDUĞUNU DÜŞÜNÜN. SİZCE AŞAĞIDAKİ
YOLLARDAN HANGİSİ DAHA UYGUN OLUR?(%)**

Araştırma grubuna yöneltilen **Bir Mahallede Uzun Süredir Çözülmeyen Önemli Bir Sorun Olduğunu Düşünün. Sizce Aşağıdaki Yollardan Hangisi Daha Uygun Olur?** sorusuna görüşmecilerin %42,5'i **Bu Yöntemlerden Birkaçını Birlikte Kullanmak**, %39,7'si **Mahalle Sakinlerinin Bir Araya Gelerek Çözüm için Ortak Bir Girişim Oluşturması**, %5,6'sı **Fikrim Yok**, %4,2'si **Sorunun İlgili Kamu Kurumları Tarafından Çözülmesini Beklemek**, %4'ü **Siyasi Parti veya Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Çözüm Aramak**, %4'ü **Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Birlikte Hareket Etmek** yanıtlarını vermişlerdir.

BİR MAHALLEDE UZUN SÜREDİR ÇÖZÜLMİYEN ÖNEMLİ BİR SORUN OLDUĞUNU DÜŞÜNÜN. SİZCE AŞAĞIDAKİ YOLLARDAN HANGİSİ DAHA UYGUN OLUR?* CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET (%)		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
BİR MAHALLEDE UZUN SÜREDİR ÇÖZÜLMİYEN ÖNEMLİ BİR SORUN OLDUĞUNU DÜŞÜNÜN. SİZCE AŞAĞIDAKİ YOLLARDAN HANGİSİ DAHA UYGUN OLUR?	Sorunun İlgili Kamu Kurumları Tarafından Çözülmesini Beklemek	3,10%	5,40%	4,20%
	Siyasi Parti veya Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Çözüm Aramak	4,00%	3,90%	4,00%
	Mahalle Sakinlerinin Bir Araya Gelerek Çözüm İçin Ortak Bir Girişim Oluşturması	40,20%	39,20%	39,70%
	Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Birlikte Hareket Etmek	3,10%	4,90%	4,00%
	Bu Yöntemlerden Birkaçını Birlikte Kullanmak	43,30%	41,70%	42,50%
	Fikrim Yok	6,30%	4,90%	5,60%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bir Mahallede Uzun Süredir Çözülmeyen Önemli Bir Sorun Olduğunu Düşünün. Sizce Aşağıdaki Yollardan Hangisi Daha Uygun Olur?** sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %43,3'ü **Bu Yöntemlerden Birkaçını Birlikte Kullanmak**, %40,2'si **Mahalle Sakinlerinin Bir Araya Gelerek Çözüm İçin Ortak Bir Girişim Oluşturması**, %6,3'ü **Fikrim Yok**, %4'ü **Siyasi Parti veya Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Çözüm Aramak**, %3,1'i **Sorunun İlgili Kamu Kurumları Tarafından Çözülmesini Beklemek**, %3,1'i **Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Birlikte Hareket Etmek**;

Erkek görüşmecilerin, %41,7'si **Bu Yöntemlerden Birkaçını Birlikte Kullanmak**, %39,2'si **Mahalle Sakinlerinin Bir Araya Gelerek Çözüm İçin Ortak Bir Girişim Oluşturması**, %5,4'ü **Sorunun İlgili Kamu Kurumları Tarafından Çözülmesini Beklemek**, %4,9'u **Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Birlikte Hareket Etmek**, %4,9'u **Fikrim Yok**, %3,9'u **Siyasi Parti veya Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Çözüm Aramak** yanıtlarını vermişlerdir.

BİR MAHALLEDE UZUN SÜREDİR ÇÖZÜLMİYEN ÖNEMLİ BİR SORUN OLDUĞUNU DÜŞÜNÜN. SİZCE AŞAĞIDAKİ YOLLARDAN HANGİSİ DAHA UYGUN OLUR? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLAM
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
BİR MAHALLEDE UZUN SÜREDİR ÇÖZÜLMİYEN ÖNEMLİ BİR SORUN OLDUĞUNU DÜŞÜNÜN. SİZCE AŞAĞIDAKİ YOLLARDAN HANGİSİ DAHA UYGUN OLUR?	Sorunun İlgili Kamu Kurumları Tarafından Çözülmesini Beklemek	7,10%	8,80%		2,70%		2,90%	4,20%
	Siyasi Parti veya Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Çözüm Aramak	0,80%	2,90%	7,70%	5,30%	8,50%		4,00%
	Mahalle Sakinlerinin Bir Araya Gelerek Çözüm İçin Ortak Bir Girişim Oluşturması	34,90%	45,60%	26,90%	50,70%	42,60%	47,10%	39,70%
	Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Birlikte Hareket Etmek	1,60%	5,90%	5,10%	4,00%	4,30%	5,90%	4,00%
	Bu Yöntemlerden Birkaçını Birlikte Kullanmak	43,70%	30,90%	55,10%	37,30%	44,70%	41,20%	42,50%
	Fikrim Yok	11,90%	5,90%	5,10%			2,90%	5,60%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bir Mahallede Uzun Süredir Çözülmeyen Önemli Bir Sorun Olduğunu Düşünün. Sizce Aşağıdaki Yollardan Hangisi Daha Uygun Olur?** sorusunun Yaş Aralığı karşılaştırmasına bakıldığında;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %43,7'si Bu Yöntemlerden Birkaçını Birlikte Kullanmak, %34,9'u Mahalle Sakinlerinin Bir Araya Gelerek Çözüm İçin Ortak Bir Girişim Oluşturması, %11,9'u Fikrim Yok, %7,1'i Sorunun İlgili Kamu Kurumları Tarafından Çözülmesini Beklemek, %1,6'sı Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Birlikte Hareket Etmek, %0,8'i Siyasi Parti veya Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Çözüm Aramak;

25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %45,6'sı Mahalle Sakinlerinin Bir Araya Gelerek Çözüm İçin Ortak Bir Girişim Oluşturması, %30,9'u Bu Yöntemlerden Birkaçını Birlikte Kullanmak, %8,8'i Sorunun İlgili Kamu Kurumları Tarafından Çözülmesini Beklemek, %5,9'u Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Birlikte Hareket Etmek, %5,9'u Fikrim Yok, %2,9'u Siyasi Parti veya Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Çözüm Aramak;

35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %55,1'i Bu Yöntemlerden Birkaçını Birlikte Kullanmak, %26,9'u Mahalle Sakinlerinin Bir Araya Gelerek Çözüm İçin Ortak Bir Girişim Oluşturması, %7,7'si Siyasi Parti veya Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Çözüm Aramak, %5,1'i Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Birlikte Hareket Etmek, %5,1'i Fikrim Yok;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %50,7'si Mahalle Sakinlerinin Bir Araya Gelerek Çözüm İçin Ortak Bir Girişim Oluşturması, %37,3'ü Bu Yöntemlerden Birkaçını Birlikte Kullanmak, %5,3'ü Siyasi Parti veya Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Çözüm Aramak, %4'ü Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Birlikte Hareket Etmek, %2,7'si Sorunun İlgili Kamu Kurumları Tarafından Çözülmesini Beklemek;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %44,7'si Bu Yöntemlerden Birkaçını Birlikte Kullanmak, %42,6'sı Mahalle Sakinlerinin Bir Araya Gelerek Çözüm İçin Ortak Bir Girişim Oluşturması, %8,5'i Siyasi Parti veya Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Çözüm Aramak, %4,3'ü Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Birlikte Hareket Etmek;

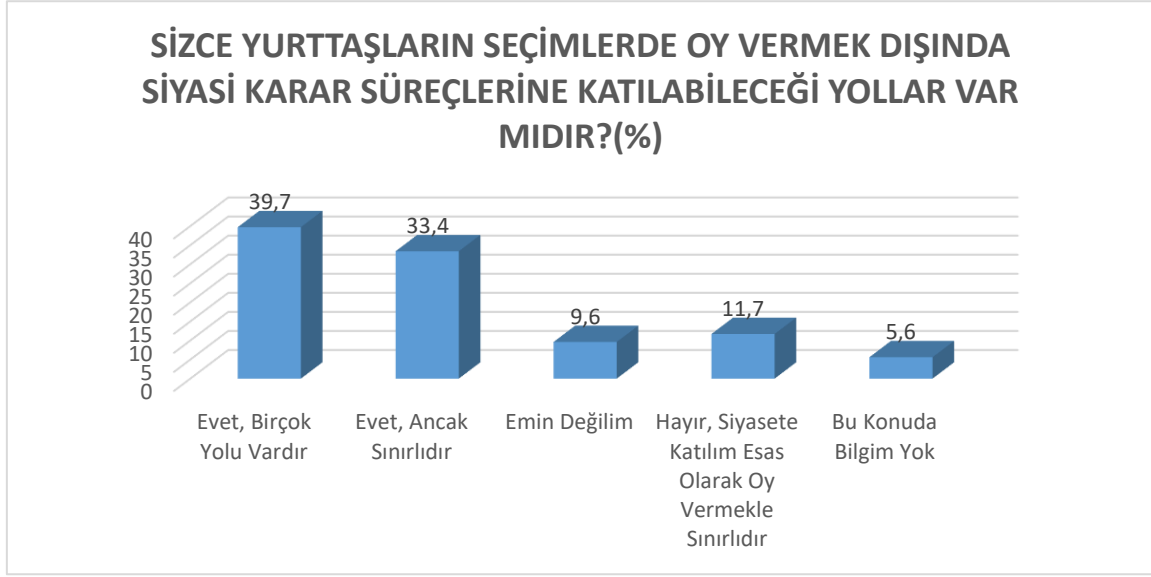
65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %47,1'i Mahalle Sakinlerinin Bir Araya Gelerek Çözüm İçin Ortak Bir Girişim Oluşturması, %41,2'si Bu Yöntemlerden Birkaçını Birlikte Kullanmak, %5,9'u Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Birlikte Hareket Etmek, %2,9'u Sorunun İlgili Kamu Kurumları Tarafından Çözülmesini Beklemek, %2,9'u Fikrim Yok yanıtlarını vermişlerdir.

IV. DOĞRUDAN KATILIM VE HALK MECLİSLERİNE YAKLAŞIM

IV. DOĞRUDAN KATILIM VE HALK MECLİSLERİNE YAKLAŞIM

IV. DOĞRUDAN KATILIM VE HALK MECLİSLERİNE YAKLAŞIM

IV. DOĞRUDAN KATILIM VE HALK MECLİSLERİNE YAKLAŞIM

Araştırma grubuna yöneltilen Sizce Yurttaşların Seçimlerde Oy Vermek Dışında Siyasi Karar Süreçlerine Katılabileceği Yollar Var Mıdır? sorusuna görüşmecilerin %39,7'si Evet, Birçok Yolu Vardır, %33,4'ü Evet, Ancak Sınırlıdır, %9,6'sı Emin Değilim, %11,7'si Hayır, Siyasete Katılım Esas Olarak Oy Vermekle Sınırlıdır, %5,6'sı Bu Konuda Bilgim Yok yanıtlarını vermişlerdir.

SİZCE YURTTAŞLARIN SEÇİMLERDE OY VERMEK DIŞINDA SİYASİ KARAR SÜREÇLERİNE KATILABİLECEĞİ YOLLAR VAR MIDIR? * CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
SİZCE YURTTAŞLARIN SEÇİMLERDE OY VERMEK DIŞINDA SİYASİ KARAR SÜREÇLERİNE KATILABİLECEĞİ YOLLAR VAR MIDIR?	Evet, Birçok Yolu Vardır	36,20%	43,60%	39,70%
	Evet, Ancak Sınırlıdır	37,50%	28,90%	33,40%
	Emin Değilim	9,40%	9,80%	9,60%
	Hayır, Siyasete Katılım Esas Olarak Oy Vermekle Sınırlıdır	8,90%	14,70%	11,70%
	Bu Konuda Bilgim Yok	8,00%	2,90%	5,60%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Sizce Yurttaşların Seçimlerde Oy Vermek Dışında Siyasi Karar Süreçlerine Katılabileceği Yollar Var mıdır?** sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %36,2'si **Evet, Birçok Yolu Vardır**, %37,5'i **Evet, Ancak Sınırlıdır**, %9,4'ü **Emin Değilim**, %8,9'u **Hayır, Siyasete Katılım Esas Olarak Oy Vermekle Sınırlıdır**, %8'i **Bu Konuda Bilgim Yok**;

Erkek görüşmecilerin, %43,6'sı **Evet, Birçok Yolu Vardır**, %28,9'u **Evet, Ancak Sınırlıdır**, %9,8'i **Emin Değilim**, %14,7'si **Hayır, Siyasete Katılım Esas Olarak Oy Vermekle Sınırlıdır**, %2,9'u **Bu Konuda Bilgim Yok** yanıtlarını vermişlerdir.

SİZCE YURTTAŞLARIN SEÇİMLERDE OY VERMEK DIŞINDA SİYASİ KARAR SÜREÇLERİNE KATILABİLECEĞİ YOLLAR VAR MIDIR? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLAM
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
SİZCE YURTTAŞLARIN SEÇİMLERDE OY VERMEK DIŞINDA SİYASİ KARAR SÜREÇLERİNE KATILABİLECEĞİ YOLLAR VAR MIDIR?	Evet, Birçok Yolu Vardır	31,70%	39,70%	42,30%	44,00%	42,60%	50,00%	39,70%
	Evet, Ancak Sınırlıdır	42,90%	30,90%	23,10%	29,30%	34,00%	35,30%	33,40%
	Emin Değilim	10,30%	17,60%	10,30%	6,70%	4,30%	2,90%	9,60%
	Hayır, Siyasete Katılım Esas Olarak Oy Vermekle Sınırlıdır	7,10%	4,40%	19,20%	13,30%	19,10%	11,80%	11,70%
	Bu Konuda Bilgim Yok	7,90%	7,40%	5,10%	6,70%			5,60%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Sizce Yurttaşların Seçimlerde Oy Vermek Dışında Siyasi Karar Süreçlerine Katılabileceği Yollar Var Mıdır?** sorusunun **Yaş Aralığı** karşılaştırmasına bakıldığında;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %42,9'u Evet, Ancak Sınırlıdır, %31,7'si Evet, Birçok Yolu Vardır, %10,3'ü Emin Değilim, %7,9'u Bu Konuda Bilgim Yok, %7,1'i Hayır, Siyasete Katılım Esas Olarak Oy Vermekle Sınırlıdır;

25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %39,7'si Evet, Birçok Yolu Vardır, %30,9'u Evet, Ancak Sınırlıdır, %17,6'sı Emin Değilim, %7,4'ü Bu Konuda Bilgim Yok, %4,4'ü Hayır, Siyasete Katılım Esas Olarak Oy Vermekle Sınırlıdır;

35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %42,3'ü Evet, Birçok Yolu Vardır, %23,1'i Evet, Ancak Sınırlıdır, %19,2'si Hayır, Siyasete Katılım Esas Olarak Oy Vermekle Sınırlıdır, %10,3'ü Emin Değilim, %5,1'i Bu Konuda Bilgim Yok;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %44'ü Evet, Birçok Yolu Vardır, %29,3'ü Evet, Ancak Sınırlıdır, %13,3'ü Hayır, Siyasete Katılım Esas Olarak Oy Vermekle Sınırlıdır, %6,7'si Emin Değilim, %6,7'si Bu Konuda Bilgim Yok;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %42,6'sı Evet, Birçok Yolu Vardır, %34'ü Evet, Ancak Sınırlıdır, %19,1'i Hayır, Siyasete Katılım Esas Olarak Oy Vermekle Sınırlıdır, %4,3'ü Emin Değilim;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %50'si Evet, Birçok Yolu Vardır, %35,3'ü Evet, Ancak Sınırlıdır, %11,8'i Hayır, Siyasete Katılım Esas Olarak Oy Vermekle Sınırlıdır, %2,9'u Emin Değilim yanıtlarını vermişlerdir.

Sizce Aşağıdaki Konularda Vatandaşların Karar Alma Süreçlerine Doğrudan Katılması Ne Ölçüde Gerekli?(%)					
	Çok Gerekli	Gerekli	Kısmen Gerekli	Gerekli değil	Hiç Gerekli Değil
Belediye Bütçesinin Hangi Alanlara Harcanacağı	56,10%	31,10%	10%	1,90%	0,90%
Mahallede Yapılacak Büyük Projeler	59,10%	33,90%	6,50%	0,50%	
Çevre ve Yeşil Alanlarla İlgili Kararlar	61,20%	29,00%	8,60%	0,70%	0,50%
Ulaşım Düzenlemeleri	59,30%	32,70%	7,00%	0,70%	0,20%
Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Öncelikleri	53,30%	34,30%	11,70%	0,70%	
Kentin Kültür ve Sosyal Etkinlik Politikaları	63,30%	28,30%	7,20%		1,20%

Araştırma grubuna yöneltilen **Sizce Aşağıdaki Konularda Vatandaşların Karar Alma Süreçlerine Doğrudan Katılması Ne Ölçüde Gerekli?** sorusuna verilen yanıtlara bakıldığında;

Belediye Bütçesinin Hangi Alanlara Harcanacağı için görüşmecilerin %56,1'i **Çok Gerekli**, %31,1'i **Gerekli**, %10'u **Kısmen Gerekli**, %1,9'u **Gerekli Değil**, %0,9'u **Hiç Gerekli Değil**;

Mahallede Yapılacak Büyük Projeler için görüşmecilerin %59,1'i **Çok Gerekli**, %33,9'u **Gerekli**, %6,5'i **Kısmen Gerekli**, %0,5'i **Gerekli Değil**;

Çevre ve Yeşil Alanlarla İlgili Kararlar için görüşmecilerin %61,2'si **Çok Gerekli**, %29'u **Gerekli**, %8,6'sı **Kısmen Gerekli**, %0,7'si **Gerekli Değil**, %0,5'i **Hiç Gerekli Değil**;

Ulaşım Düzenlemeleri için görüşmecilerin %59,3'ü **Çok Gerekli**, %32,7'si **Gerekli**, %7'si **Kısmen Gerekli**, %0,7'si **Gerekli Değil**, %0,2'si **Hiç Gerekli Değil**;

Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Öncelikleri için görüşmecilerin %53,3'ü **Çok Gerekli**, %34,3'ü **Gerekli**, %11,7'si **Kısmen Gerekli**, %0,7'si **Gerekli Değil**;

Kentin Kültür ve Sosyal Etkinlik Politikaları için görüşmecilerin %63,3'ü **Çok Gerekli**, %28,3'ü **Gerekli**, %7,2'si **Kısmen Gerekli**, %1,2'si **Hiç Gerekli Değil** yanıtlarını vermişlerdir.

AŞAĞIDAKİ İFADELERE NE ÖLÇÜDE KATILIRSINIZ?(%)					
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Vatandaşlar Yalnızca Seçim Dönemlerinde Değil, Seçimler Arasında da Alınan Kararlarda Söz Sahibi Olabilmelidir	74,10%	20,80%	3,00%	1,20%	0,90%
Mahalle veya Kentle İlgili Önemli Kararlarda O Bölgede Yaşayanların Görüşleri Doğrudan Alınmalıdır	77,30%	19,60%	2,30%	0,20%	0,50%
Bir Sorunun Çözümü İçin İnsanların Herhangi Bir Siyasi Partiye Bağlı Olmadan Bir Araya Gelip Örgütlenmesini Önemli Buluyorum	67,30%	23,60%	6,80%	0,90%	1,40%
Siyasetin Yalnızca Siyasi Partiler ve Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Yürütülmesi Yeterlidir	14,00%	10,30%	14,70%	18,50%	42,50%
Yerel Sorunların Çözümünde Mahalle İnisiyatifleri, Sivil Oluşumlar ve Yerel Topluluklar Daha Fazla Söz Sahibi Olmalıdır	61,20%	24,80%	11,40%	1,90%	0,70%
Kadınların, Gençlerin, Engellilerin ve Farklı Kimliklerin Karar Organlarında Eşit Temsil Edilmesi Gerekir	65,40%	23,10%	7,70%	2,30%	1,40%

Araştırma grubuna yöneltilen **Aşağıdaki İfadelere Ne Ölçüde Katılırsınız?** sorusuna verilen yanıtlara bakıldığında;

Vatandaşlar Yalnızca Seçim Dönemlerinde Değil, Seçimler Arasında da Alınan Kararlarda Söz Sahibi Olabilmelidir için görüşmecilerin %74,1'i **Kesinlikle Katılıyorum**, %20,8'i **Katılıyorum**, %3'ü **Kararsızım**, %1,2'si **Katılmıyorum**, %0,9'u **Kesinlikle Katılmıyorum**;

Mahalle veya Kentle İlgili Önemli Kararlarda O Bölgede Yaşayanların Görüşleri Doğrudan Alınmalıdır için görüşmecilerin %77,3'ü **Kesinlikle Katılıyorum**, %19,6'sı **Katılıyorum**, %2,3'ü **Kararsızım**, %0,2'si **Katılmıyorum**, %0,5'i **Kesinlikle Katılmıyorum**;

Bir Sorunun Çözümü için İnsanların Herhangi Bir Siyasi Partiye Bağlı Olmadan Bir Araya Gelip Örgütlenmesini Önemli Buluyorum için görüşmecilerin %67,3'ü **Kesinlikle Katılıyorum**, %23,6'sı **Katılıyorum**, %6,8'i **Kararsızım**, %0,9'u **Katılmıyorum**, %1,4'ü **Kesinlikle Katılmıyorum**;

Siyasetin Yalnızca Siyasi Partiler ve Seçilmiş Temsilciler Aracılığıyla Yürütülmesi Yeterlidir için görüşmecilerin %14'ü **Kesinlikle Katılıyorum**, %10,3'ü **Katılıyorum**, %14,7'si **Kararsızım**, %18,5'i **Katılmıyorum**, %42,5'i **Kesinlikle Katılmıyorum**;

Yerel Sorunların Çözümünde Mahalle İnisiyatifleri, Sivil Oluşumlar ve Yerel Topluluklar Daha Fazla Söz Sahibi Olmalıdır için görüşmecilerin %61,2'si **Kesinlikle Katılıyorum**, %24,8'i **Katılıyorum**, %11,4'ü **Kararsızım**, %1,9'u **Katılmıyorum**, %0,7'si **Kesinlikle Katılmıyorum**;

Kadınların, Gençlerin, Engellilerin ve Farklı Kimliklerin Karar Organlarında Eşit Temsil Edilmesi Gerekir için görüşmecilerin %65,4'ü **Kesinlikle Katılıyorum**, %23,1'i **Katılıyorum**, %7,7'si **Kararsızım**, %2,3'ü **Katılmıyorum**, %1,4'ü **Kesinlikle Katılmıyorum** yanıtlarını vermişlerdir.

SİYASETE AKTİF OLARAK KATILACAK OLSAYDINIZ HANGİ YOLLARI TERCİH EDERDİNİZ?(%)

Araştırma grubuna yöneltilen **Siyasete Aktif Olarak Katılacak Olsaydınız Hangi Yolları Tercih Ederdiniz?** sorusuna görüşmecilerin %29,2'si **Siyasete Aktif Olarak Katılmak İstemem**, %16,8'i **Bir Siyasi Partide Aktif Görev Almak**, %12,6'sı **Kent Konseyi, Yurttaş Meclisi Vb. Yapılara Katılmak**, %11,4'ü **Sivil Toplum Kuruluşlarında Yer Almak**, %7,5'i **Yerel/Mahalle İnişiyatiflerine Katılmak**, %6,1'i **Bağımsız Bir Oluşum Kurmak veya İçinde Yer Almak**, %5,6'sı **Bir Siyasi Partiye Üye Olmak**, %4,9'u **Barışçıl Protesto/Gösterilere Katılmak**, %2,8'i **Seçimlerde Aday Olmak**, %2,6'sı **Sosyal Medya Üzerinden Siyasi/Toplumsal Çalışma Yürütmek**, %0,5'i **Kampanya veya İmza Çalışmaları Düzenlemek** yanıtlarını vermişlerdir.

SİYASETE AKTİF OLARAK KATILACAK OLSAYDINIZ HANGİ YOLLARI TERCİH EDERDİNİZ? * CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET (%)		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
SİYASETE AKTİF OLARAK KATILACAK OLSAYDINIZ HANGİ YOLLARI TERCİH EDERDİNİZ?	Siyasete Aktif Olarak Katılmak İstemem	39,30%	18,10%	29,20%
	Bir siyasi partiye üye olmak	4,90%	6,40%	5,60%
	Bir siyasi partide aktif görev almak	12,10%	22,10%	16,80%
	Yerel/mahalle inisiyatiflerine katılmak	4,90%	10,30%	7,50%
	Sivil toplum kuruluşlarında yer almak	7,10%	16,20%	11,40%
	Kent konseyi, yurttaş meclisi vb. yapılara katılmak	9,40%	16,20%	12,60%
	Kampanya veya imza çalışmaları düzenlemek	0,40%	0,50%	0,50%
	Barışçıl protesto/gösterilere katılmak	5,40%	4,40%	4,90%
	Sosyal medya üzerinden siyasi/toplumsal çalışma yürütmek	4,50%	0,50%	2,60%
	Bağımsız bir oluşum kurmak veya içinde yer almak	9,80%	2,00%	6,10%
	Seçimlerde aday olmak	2,20%	3,40%	2,80%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Siyasete Aktif Olarak Katılacak Olsaydınız Hangi Yolları Tercih Ederdiniz?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %39,3'ü **Siyasete Aktif Olarak Katılmak İstemem**, %12,1'i **Bir Siyasi Partide Aktif Görev Almak**, %9,8'i **Bağımsız Bir Oluşum Kurmak Veya İçinde Yer Almak**, %9,4'ü **Kent Konseyi, Yurttaş Meclisi vb. Yapılara katılmak**, %7,1'i **Sivil Toplum Kuruluşlarında Yer Almak**, %5,4'ü **Barışçıl Protesto/Gösterilere Katılmak**, %4,9'u **Bir Siyasi Partiye Üye Olmak**, %4,9'u **Yerel/Mahalle İnişiyatiflerine Katılmak**, %4,5'i **Sosyal Medya Üzerinden Siyasi/Toplumsal Çalışma Yürütmek**, %2,2'si **Seçimlerde Aday Olmak**, %0,4'ü **Kampanya veya İmza Çalışmaları Düzenlemek**;

Erkek görüşmecilerin, %22,1'i **Bir Siyasi Partide Aktif Görev Almak**, %18,1'i **Siyasete Aktif Olarak Katılmak İstemem**, %16,2'si **Sivil Toplum Kuruluşlarında Yer Almak**, %16,2'si **Kent Konseyi, Yurttaş Meclisi vb. Yapılara Katılmak**, %10,3'ü **Yerel/Mahalle İnişiyatiflerine Katılmak**, %6,4'ü **Bir Siyasi Partiye Üye Olmak**, %4,4'ü **Barışçıl Protesto/Gösterilere Katılmak**, %3,4'ü **Seçimlerde Aday Olmak**, %2'si **Bağımsız Bir Oluşum Kurmak Veya İçinde Yer Almak**, %0,5'i **Kampanya Veya İmza Çalışmaları Düzenlemek**, %0,5'i **Sosyal Medya Üzerinden Siyasi/Toplumsal Çalışma Yürütmek** yanıtlarını vermişlerdir.

SİYASETE AKTİF OLARAK KATILACAK OLSAYDINIZ HANGİ YOLLARI TERCİH EDERDİNİZ? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLAM
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
SİYASETE AKTİF OLARAK KATILACAK OLSAYDINIZ HANGİ YOLLARI TERCİH EDERDİNİZ?	Siyasete Aktif Olarak Katılmak İstemem	47,60%	41,20%	25,60%	18,70%	2,10%	5,90%	29,20%
	Bir Siyasi Partide Üye Olmak	10,30%	4,40%	3,80%	2,70%	2,10%	5,90%	5,60%
	Bir Siyasi Partide Aktif Görev Almak	7,10%	16,20%	19,20%	21,30%	29,80%	20,60%	16,80%
	Yerel/Mahalle İnişiatiflerine Katılmak	4,00%	2,90%	5,10%	9,30%	12,80%	23,50%	7,50%
	Sivil Toplum Kuruluşlarında Yer Almak	5,60%	2,90%	15,40%	18,70%	14,90%	20,60%	11,40%
	Kent Konseyi, Yurttaş Meclisi vb. Yapılara Katılmak	4,00%	7,40%	20,50%	17,30%	25,50%	8,80%	12,60%
	Kampanya veya İmza Çalışmaları Düzenlemek	0,80%	1,50%					0,50%
	Barışçıl Protesto/Gösterilere Katılmak	2,40%	4,40%	3,80%	6,70%	8,50%	8,80%	4,90%
	Sosyal Medya Üzerinden Siyasi/Toplumsal Çalışma Yürütmek	7,10%	1,50%	1,30%				2,60%
	Bağımsız Bir Oluşum Kurmak Veya İçinde Yer Almak	11,10%	8,80%	3,80%		4,30%	2,90%	6,10%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Siyasete Aktif Olarak Katılacak Olsaydınız Hangi Yolları Tercih Ederdiniz?** sorusunun **Yaş Aralığı** karşılaştırmasına bakıldığında;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %47,6'sı Siyasete Aktif Olarak Katılmak İstemem, %11,1'i Bağımsız Bir Oluşum Kurmak Veya İçinde Yer Almak, %10,3'ü Bir Siyasi Partide Üye Olmak, %7,1'i Bir Siyasi Partide Aktif Görev Almak, %7,1'i Sosyal Medya Üzerinden Siyasi/Toplumsal Çalışma Yürütmek, %5,6'sı Sivil Toplum Kuruluşlarında Yer Almak, %4'ü Yerel/Mahalle İnişiatiflerine Katılmak, %4'ü Kent Konseyi, Yurttaş Meclisi vb. Yapılara Katılmak, %2,4'ü Barışçıl Protesto/Gösterilere Katılmak, %0,8'i Kampanya veya İmza Çalışmaları Düzenlemek;

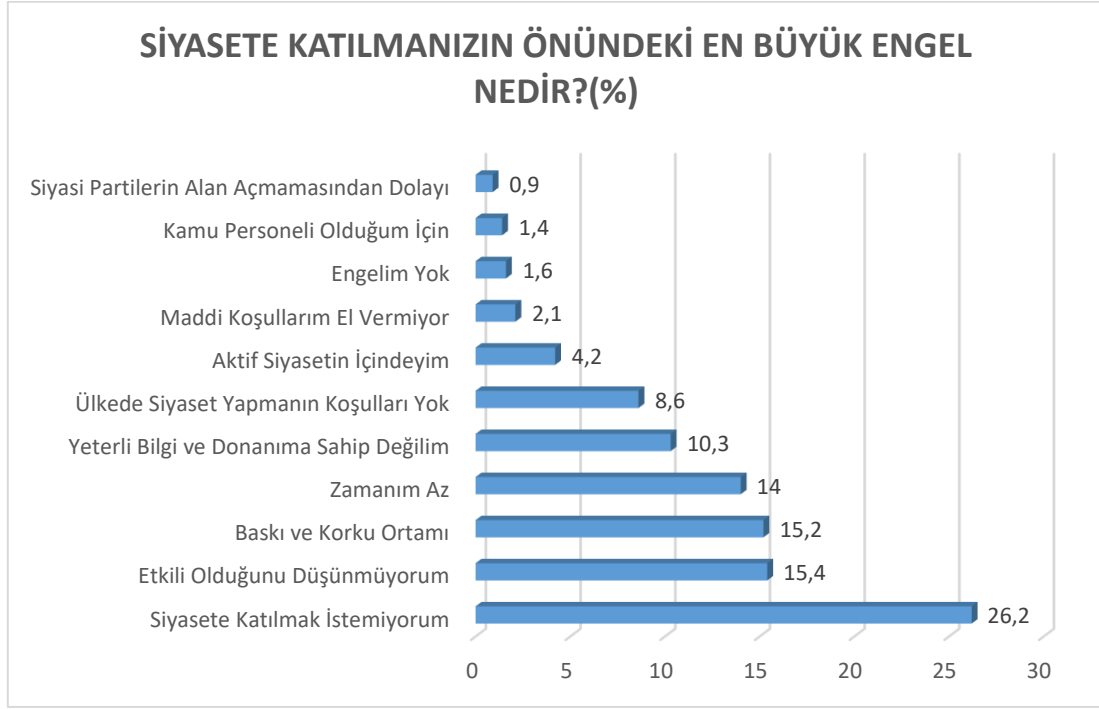
25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %41,2'si Siyasete Aktif Olarak Katılmak İstemem, %16,2'si Bir Siyasi Partide Aktif Görev Almak, %8,8'i Bağımsız Bir Oluşum Kurmak Veya İçinde Yer Almak, %8,8'i Seçimlerde Aday Olmak, %7,4'ü Kent Konseyi, Yurttaş Meclisi vb. Yapılara Katılmak, %4,4'ü Bir Siyasi Partide Üye Olmak, %4,4'ü Barışçıl Protesto/Gösterilere Katılmak, %2,9'u Yerel/Mahalle İnişiatiflerine Katılmak, %2,9'u Sivil Toplum Kuruluşlarında Yer Almak, %1,5'i Kampanya veya İmza Çalışmaları Düzenlemek, %1,5'i Sosyal Medya Üzerinden Siyasi/Toplumsal Çalışma Yürütmek;

35-44 Yaş Aralığındaki Görüşmecilerin, %25,6'sı Siyasete Aktif Olarak Katılmak İstemem, %20,5'i Kent Konseyi, Yurttaş Meclisi vb. Yapılara Katılmak, %19,2'si Bir Siyasi Partide Aktif Görev Almak, %15,4'ü Sivil Toplum Kuruluşlarında Yer Almak, %5,1'i Yerel/Mahalle İnisiyatiflerine Katılmak, %3,8'i Bir Siyasi Partiye Üye Olmak, %3,8'i Barışçıl Protesto/Gösterilere Katılmak, %3,8'i Bağımsız Bir Oluşum Kurmak Veya İçinde Yer Almak, %1,3'ü Sosyal Medya Üzerinden Siyasi/Toplumsal Çalışma Yürütmek, %1,3'ü Seçimlerde Aday Olmak;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %21,3'ü Bir Siyasi Partide Aktif Görev Almak, %18,7'si Siyasete Aktif Olarak Katılmak İstemem, %18,7'si Sivil Toplum Kuruluşlarında Yer Almak, %17,3'ü Kent Konseyi, Yurttaş Meclisi vb. Yapılara Katılmak, %9,3'ü Yerel/Mahalle İnisiyatiflerine Katılmak, %6,7'si Barışçıl Protesto/Gösterilere Katılmak, %5,3'ü Seçimlerde Aday Olmak, %2,7'si Bir Siyasi Partiye Üye Olmak;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %29,8'i Bir Siyasi Partide Aktif Görev Almak, %25,5'i Kent Konseyi, Yurttaş Meclisi vb. Yapılara Katılmak, %14,9'u Sivil Toplum Kuruluşlarında Yer Almak, %12,8'i Yerel/mahalle İnisiyatiflerine Katılmak, %8,5'i Barışçıl Protesto/Gösterilere Katılmak, %4,3'ü Bağımsız Bir Oluşum Kurmak Veya İçinde Yer Almak, %2,1'i Siyasete Aktif Olarak Katılmak İstemem, %2,1'i Bir Siyasi Partiye Üye Olmak;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %23,5'i Yerel/Mahalle İnisiyatiflerine Katılmak, %20,6'sı Bir Siyasi Partide Aktif Görev Almak, %20,6'sı Sivil Toplum Kuruluşlarında Yer Almak, %8,8'i Kent Konseyi, Yurttaş Meclisi vb. Yapılara Katılmak, %8,8'i Barışçıl Protesto/Gösterilere Katılmak, %5,9'u Siyasete Aktif Olarak Katılmak İstemem, %5,9'u Bir Siyasi Partiye Üye Olmak, %2,9'u Bağımsız Bir Oluşum Kurmak Veya İçinde Yer Almak, %2,9'u Seçimlerde Aday Olmak yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Siyasete Katılmanızın Önündeki En Büyük Engel Nedir?** sorusuna görüşmecilerin %26,2'si **Siyasete Katılmak İstemiyorum**, %15,4'ü **Etkili Olduğumu Düşünmüyorum**, %15,2'si **Baskı ve Korku Ortamı**, %14'ü **Zamanım Az**, %10,3'ü **Yeterli Bilgi ve Donanıma Sahip Değilim**, %8,6'sı **Ülkede Siyaset Yapmanın Koşulları Yok**, %4,2'si **Aktif Siyasetin İçindeyim**, %2,1'i **Maddi Koşullarım El Vermiyor**, %1,6'sı **Engelim Yok**, %1,4'ü **Kamu Personeli Olduğum için**, %0,9'u **Siyasi Partilerin Alan Açmamasından Dolayı** yanıtlarını vermişlerdir.

SİYASETE KATILMANIZIN ÖNÜNDEKİ EN BÜYÜK ENGEL NEDİR? * CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET (%)		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
SİYASETE KATILMANIZIN ÖNÜNDEKİ EN BÜYÜK ENGEL NEDİR?	Siyasete Katılmak İstemiyorum	27,70%	24,50%	26,20%
	Etkili Olduğunu Düşünmüyorum	15,20%	15,70%	15,40%
	Baskı ve Korku Ortamı	15,60%	14,70%	15,20%
	Zamanım Az	14,70%	13,20%	14,00%
	Yeterli Bilgi ve Donanıma Sahip Değilim	12,50%	7,80%	10,30%
	Engelim Yok	0,90%	2,50%	1,60%
	Aktif Siyasetin İçindeyim	2,70%	5,90%	4,20%
	Maddi Koşullarım El Vermiyor	2,20%	2,00%	2,10%
	Kamu Personeli Olduğum İçin	0,40%	2,50%	1,40%
	Siyasi Partilerin Alan Açmamasından Dolayı	0,40%	1,50%	0,90%
	Ülkede Siyaset Yapmanın Koşulları Yok	7,60%	9,80%	8,60%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Siyasete Katılmanızın Önündeki En Büyük Engel Nedir?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %27,7'si **Siyasete Katılmak İstemiyorum**, %15,6'sı **Baskı ve Korku Ortamı**, %15,2'si **Etkili Olduğunu Düşünmüyorum**, %14,7'si **Zamanım Az**, %12,5'i **Yeterli Bilgi ve Donanıma Sahip Değilim**, %7,6'sı **Ülkede Siyaset Yapmanın Koşulları Yok**, %2,7'si **Aktif Siyasetin İçindeyim**, %2,2'si **Maddi Koşullarım El Vermiyor**, %0,9'u **Engelim Yok**, %0,4'ü **Kamu Personeli Olduğum İçin**, %0,4'ü **Siyasi Partilerin Alan Açmamasından Dolayı**;

Erkek görüşmecilerin, %24,5'i **Siyasete Katılmak İstemiyorum**, %15,7'si **Etkili Olduğunu Düşünmüyorum**, %14,7'si **Baskı ve Korku Ortamı**, %13,2'si **Zamanım Az**, %9,8'i **Ülkede Siyaset Yapmanın Koşulları Yok**, %7,8'i **Yeterli Bilgi ve Donanıma Sahip Değilim**, %5,9'u **Aktif Siyasetin İçindeyim**, %2,5'i **Engelim Yok**, %2,5'i **Kamu Personeli Olduğum İçin**, %2'si **Maddi Koşullarım El Vermiyor**, %1,5'i **Siyasi Partilerin Alan Açmamasından Dolayı** yanıtlarını vermişlerdir.

Siyasete Katılmanızın Önündeki En Büyük Engel Nedir? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLAM
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
Siyasete Katılmanızın Önündeki En Büyük Engel Nedir?	Siyasete Katılmak İstemiyorum	34,90%	26,50%	30,80%	17,30%	17,00%	14,70%	26,20%
	Etkili Olduğunu Düşünmüyorum	14,30%	17,60%	9,00%	14,70%	21,30%	23,50%	15,40%
	Baskı ve Korku Ortamı	14,30%	22,10%	20,50%	8,00%	10,60%	14,70%	15,20%
	Zamanım Az	14,30%	7,40%	15,40%	24,00%	8,50%	8,80%	14,00%
	Yeterli Bilgi ve Donanım Sahip Değilim	21,40%	11,80%	1,30%	8,00%	2,10%	2,90%	10,30%
	Engelim Yok		1,50%		2,70%	6,40%	2,90%	1,60%
	Aktif Siyasetin İçindeyim		4,40%	6,40%	4,00%	8,50%	8,80%	4,20%
	Maddi Koşullarım El Vermiyor		5,90%	2,60%	4,00%			2,10%
	Kamu Personeli Olduğum İçin				4,00%	4,30%	2,90%	1,40%
	Siyasi Partilerin Alan Açmamasından Dolayı			3,80%		2,10%		0,90%
	Ülkede Siyaset Yapmanın Koşulları Yok	0,80%	2,90%	10,30%	13,30%	19,10%	20,60%	8,60%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Siyasete Katılmanızın Önündeki En Büyük Engel Nedir?** sorusunun **Yaş Aralığı** karşılaştırmasına bakıldığında;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %34,9'u Siyasete Katılmak İstemiyorum, %21,4'ü Yeterli Bilgi ve Donanım Sahip Değilim, %14,3'ü Etkili Olduğunu Düşünmüyorum, %14,3'ü Baskı ve Korku Ortamı, %14,3'ü Zamanım Az, %0,8'i Ülkede Siyaset Yapmanın Koşulları Yok;

25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %26,5'i Siyasete Katılmak İstemiyorum, %22,1'i Baskı ve Korku Ortamı, %17,6'sı Etkili Olduğunu Düşünmüyorum, %11,8'i Yeterli Bilgi ve Donanım Sahip Değilim, %7,4'ü Zamanım Az, %5,9'u Maddi Koşullarım El Vermiyor, %4,4'ü Aktif Siyasetin İçindeyim, %2,9'u Ülkede Siyaset Yapmanın Koşulları Yok, %1,5'i Engelim Yok;

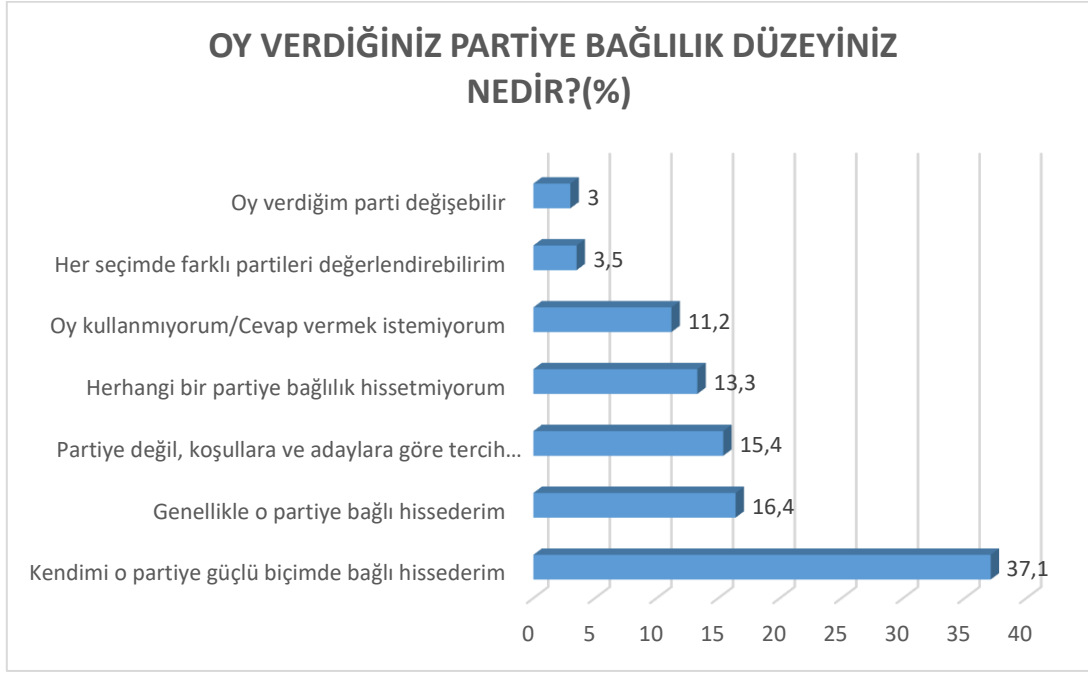
35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %30,8'i Siyasete Katılmak İstemiyorum, %20,5'i Baskı ve Korku Ortamı, %15,4'ü Zamanım Az, %10,3'ü Ülkede Siyaset Yapmanın Koşulları Yok, %9'u Etkili Olduğunu Düşünmüyorum, %6,4'ü Aktif Siyasetin İçindeyim, %3,8'i Siyasi Partilerin Alan Açmamasından Dolayı, %2,6'sı Maddi Koşullarım El Vermiyor, %1,3'ü Yeterli Bilgi ve Donanım Sahip Değilim;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %24'ü Zamanım Az, %17,3'ü Siyasete Katılmak İstemiyorum, %14,7'si Etkili Olduğunu Düşünmüyorum, %13,3'ü Ülkede Siyaset Yapmanın Koşulları Yok, %8'i Baskı ve Korku Ortamı, %8'i Yeterli Bilgi ve Donanım Sahip Değilim, %4'ü Aktif Siyasetin İçindeyim, %4'ü Maddi Koşullarım El Vermiyor, %4'ü Kamu Personeli Olduğum İçin, %2,7'si Engelim Yok;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %21,3'ü Etkili Olduğunu Düşünmüyorum, %19,1'ü Ülkede Siyaset Yapmanın Koşulları Yok, %17'si Siyasete Katılmak İstemiyorum, %10,6'sı Baskı ve Korku Ortamı, %8,5'i Zamanım Az, %8,5'i Aktif Siyasetin İçindeyim, %6,4'ü Engelim Yok,

%4,3'ü Kamu Personeli Olduğum İçin, %2,1'i Yeterli Bilgi ve Donanıma Sahip Değilim, %2,1'i Siyasi Partilerin Alan Açmamasından Dolayı;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %23,5'i Etkili Olduğunu Düşünmüyorum, %20,6'sı Ülkede Siyaset Yapmanın Koşulları Yok, %14,7'si Siyasete Katılmak İstemiyorum, %14,7'si Baskı ve Korku Ortamı, %8,8'i Zamanım Az, %8,8'i Aktif Siyasetin İçindeyim, %2,9'u Yeterli Bilgi ve Donanıma Sahip Değilim, %2,9'u Engelim Yok, %2,9'u Kamu Personeli Olduğum İçin yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Oy Verdiğiniz Partiye Bağlılık Düzeyiniz Nedir?** sorusuna görüşmecilerin %37,1'i **Kendimi O Partiye Güçlü Biçimde Bağlı Hissederim**, %16,4'ü **Genellikle O Partiye Bağlı Hissederim**, %15,4'ü **Partiye Değil, Koşullara ve Adaylara Göre Tercih Yaparım**, %13,3'ü **Herhangi Bir Partiye Bağlılık Hissetmiyorum**, %11,2'si **Oy Kullanmıyorum/Cevap Vermek İstemiyorum**, %3,5'i **Her Seçimde Farklı Partileri Değerlendirebilirim**, %3'ü **Oy Verdiğim Parti Değişebilir** yanıtlarını vermişlerdir.

OY VERDİĞİNİZ PARTİYE BAĞLILIK DÜZEYİNİZ NEDİR?* CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET (%)		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
OY VERDİĞİNİZ PARTİYE BAĞLILIK DÜZEYİNİZ NEDİR?	Kendimi O Partiye Güçlü Biçimde Bağlı Hissederim	25,00%	50,50%	37,10%
	Genellikle O Partiye Bağlı Hissederim	16,10%	16,70%	16,40%
	Partiye Değil, Koşullara Ve Adaylara Göre Tercih Yaparım	17,00%	13,70%	15,40%
	Oy Verdiğim Parti Değişebilir	4,00%	2,00%	3,00%
	Her Seçimde Farklı Partileri Değerlendirebilirim	3,60%	3,40%	3,50%
	Herhangi Bir Partiye Bağlılık Hissetmiyorum	18,80%	7,40%	13,30%
	Oy Kullanmıyorum/Cevap Vermek İstemiyorum	15,60%	6,40%	11,20%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Oy Verdiğiniz Partiye Bağlılık Düzeyiniz Nedir?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %25'i **Kendimi O Partiye Güçlü Biçimde Bağlı Hissederim**, %18,8'i **Herhangi Bir Partiye Bağlılık Hissetmiyorum**, %17'si **Partiye Değil, Koşullara ve Adaylara Göre Tercih Yaparım**, %16,1'i **Genellikle O Partiye Bağlı Hissederim**, %15,6'sı **Oy kullanmıyorum/Cevap vermek istemiyorum**, %4'ü **Oy Verdiğim Parti Değişebilir**, %3,6'sı **Her Seçimde Farklı Partileri Değerlendirebilirim**;

Erkek görüşmecilerin, %50,5'i **Kendimi O Partiye Güçlü Biçimde Bağlı Hissederim**, %16,7'si **Genellikle O Partiye Bağlı Hissederim**, %13,7'si **Partiye Değil, Koşullara ve Adaylara Göre Tercih Yaparım**, %7,4'ü **Herhangi Bir Partiye Bağlılık Hissetmiyorum**, %6,4'ü **Oy Kullanmıyorum/Cevap Vermek İstemiyorum**, %3,4'ü **Her Seçimde Farklı Partileri Değerlendirebilirim**, %2'si **Oy Verdiğim Parti Değişebilir** yanıtlarını vermişlerdir.

OY VERDİĞİNİZ PARTİYE BAĞLILIK DÜZEYİNİZ NEDİR? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLAM
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
OY VERDİĞİNİZ PARTİYE BAĞLILIK DÜZEYİNİZ NEDİR?	Kendimi O Partide Güçlü Biçimde Bağlı Hissederim	12,70%	27,90%	52,60%	64,00%	53,20%	29,40%	37,10%
	Genellikle O Partide Bağlı Hissederim	14,30%	16,20%	15,40%	9,30%	19,10%	38,20%	16,40%
	Partide Değil, Koşullara Ve Adaylara Göre Tercih Yaparım	18,30%	19,10%	10,30%	13,30%	14,90%	14,70%	15,40%
	Oy Verdiğim Parti Değişebilir	4,80%		2,60%	2,70%	2,10%	5,90%	3,00%
	Her Seçimde Farklı Partileri Değerlendirebilirim	7,90%	1,50%		1,30%	4,30%	2,90%	3,50%
	Herhangi Bir Partide Bağlılık Hissetmiyorum	22,20%	22,10%	6,40%	4,00%	6,40%	8,80%	13,30%
	Oy Kullanmıyorum/Cevap Vermek İstemiyorum	19,80%	13,20%	12,80%	5,30%			11,20%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Oy Verdiğiniz Partide Bağlılık Düzeyiniz Nedir?** sorusunun **Yaş Aralığı** karşılaştırmasına bakıldığında;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %22,2'si Herhangi Bir Partide Bağlılık Hissetmiyorum, %19,8'i Oy Kullanmıyorum/Cevap Vermek İstemiyorum, %18,3'ü Partide Değil, Koşullara Ve Adaylara Göre Tercih Yaparım, %14,3'ü Genellikle O Partide Bağlı Hissederim, %12,7'si Kendimi O Partide Güçlü Biçimde Bağlı Hissederim, %7,9'u Her Seçimde Farklı Partileri Değerlendirebilirim, %4,8'i Oy Verdiğim Parti Değişebilir;

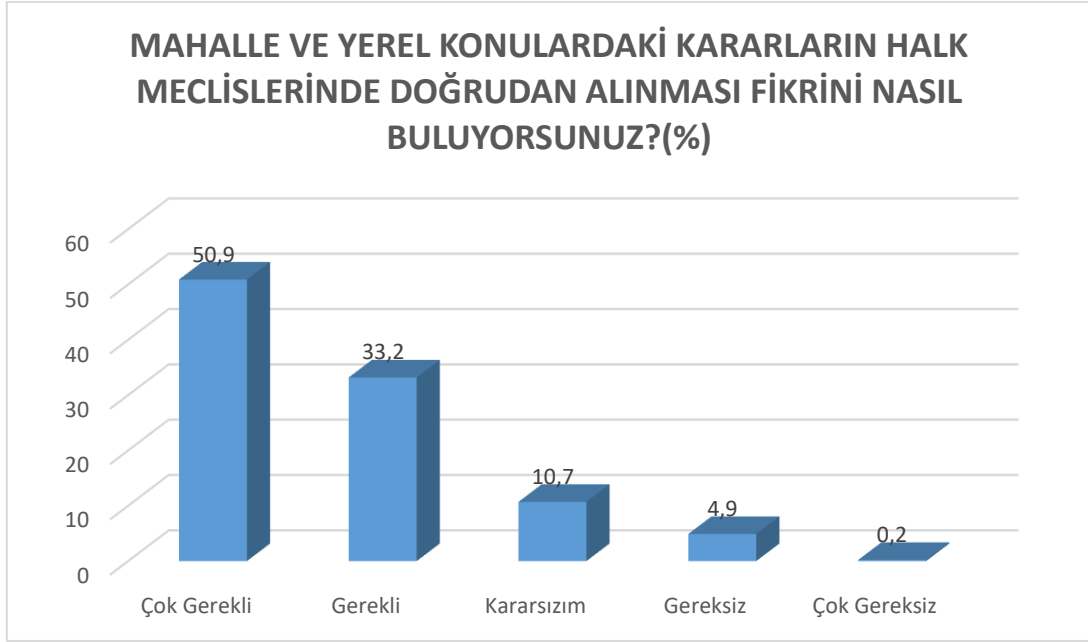
25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %27,9'u Kendimi O Partide Güçlü Biçimde Bağlı Hissederim, %22,1'i Herhangi Bir Partide Bağlılık Hissetmiyorum, %19,1'i Partide Değil, Koşullara Ve Adaylara Göre Tercih Yaparım, %16,2'si Genellikle O Partide Bağlı Hissederim, %13,2'si Oy Kullanmıyorum/Cevap Vermek İstemiyorum, %1,5'i Her Seçimde Farklı Partileri Değerlendirebilirim;

35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %52,6'sı Kendimi O Partide Güçlü Biçimde Bağlı Hissederim, %15,4'ü Genellikle O Partide Bağlı Hissederim, %12,8'i Oy Kullanmıyorum/Cevap Vermek İstemiyorum, %10,3'ü Partide Değil, Koşullara Ve Adaylara Göre Tercih Yaparım, %6,4'ü Herhangi Bir Partide Bağlılık Hissetmiyorum, %2,6'sı Oy Verdiğim Parti Değişebilir;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %64'ü Kendimi O Partiye Güçlü Biçimde Bağlı Hissederim, %13,3'ü Partiye Değil, Koşullara Ve Adaylara Göre Tercih Yaparım, %9,3'ü Genellikle O Partiye Bağlı Hissederim, %5,3'ü Oy Kullanmıyorum/Cevap Vermek İstemiyorum, %4'ü Herhangi Bir Partiye Bağlılık Hissetmiyorum, %2,7'si Oy Verdiğim Parti Değişebilir, %1,3'ü Her Seçimde Farklı Partileri Değerlendirebilirim;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %53,2'si Kendimi O Partiye Güçlü Biçimde Bağlı Hissederim, %19,1'i Genellikle O Partiye Bağlı Hissederim, %14,9'u Partiye Değil, Koşullara Ve Adaylara Göre Tercih Yaparım, %6,4'ü Herhangi Bir Partiye Bağlılık Hissetmiyorum, %4,3'ü Her Seçimde Farklı Partileri Değerlendirebilirim, %2,1'i Oy Verdiğim Parti Değişebilir;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %38,2'si Genellikle O Partiye Bağlı Hissederim, %29,4'ü Kendimi O Partiye Güçlü Biçimde Bağlı Hissederim, %14,7'si Partiye Değil, Koşullara Ve Adaylara Göre Tercih Yaparım, %8,8'i Herhangi Bir Partiye Bağlılık Hissetmiyorum, %5,9'u Oy Verdiğim Parti Değişebilir, %2,9'u Her Seçimde Farklı Partileri Değerlendirebilirim
Yanıtlarını Vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Mahalle ve Yerel Konulardaki Kararların Halk Meclislerinde Doğrudan Alınması Fikrini Nasıl Buluyorsunuz?** sorusuna görüşmecilerin %50,9'u **Çok Gerekli**, %33,2'si **Gerekli**, %10,7'si **Kararsızım**, %4,9'u **Gereksiz**, %0,2'si **Çok Gereksiz** yanıtlarını vermişlerdir.

MAHALLE VE YEREL KONULARDAKİ KARARLARIN HALK MECLİSLERİNDE DOĞRUDAN ALINMASI FİKRİNİ NASIL BULUYORSUNUZ? * CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET (%)		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
MAHALLE VE YEREL KONULARDAKİ KARARLARIN HALK MECLİSLERİNDE DOĞRUDAN ALINMASI FİKRİNİ NASIL BULUYORSUNUZ?	Çok Gerekli	42,90%	59,80%	50,90%
	Gerekli	40,60%	25,00%	33,20%
	Kararsızım	11,20%	10,30%	10,70%
	Gereksiz	4,90%	4,90%	4,90%
	Çok Gereksiz	0,40%		0,20%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Mahalle Ve Yerel Konulardaki Kararların Halk Meclislerinde Doğrudan Alınması Fikrini Nasıl Buluyorsunuz?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %42,9'u **Çok Gerekli**, %40,6'sı **Gerekli**, %11,2'si **Kararsızım**, %4,9'u **Gereksiz**, %0,4'ü **Çok Gereksiz**;

Erkek görüşmecilerin, %59,8'i **Çok Gerekli**, %25'i **Gerekli**, %10,3'ü **Kararsızım**, %4,9'u **Gereksiz** yanıtlarını vermişlerdir.

MAHALLE VE YEREL KONULARDAKİ KARARLARIN HALK MECLİSLERİNDE DOĞRUDAN ALINMASI FİKRİNİ NASIL BULUYORSUNUZ? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLAM
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
MAHALLE VE YEREL KONULARDAKİ KARARLARIN HALK MECLİSLERİNDE DOĞRUDAN ALINMASI FİKRİNİ NASIL BULUYORSUNUZ?	Çok Gerekli	27,00%	39,70%	69,20%	61,30%	61,70%	82,40%	50,90%
	Gerekli	43,70%	44,10%	15,40%	30,70%	36,20%	14,70%	33,20%
	Kararsızım	25,40%	2,90%	11,50%	2,70%	2,10%		10,70%
	Gereksiz	4,00%	13,20%	3,80%	5,30%			4,90%
	Çok Gereksiz						2,90%	0,20%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Mahalle ve Yerel Konulardaki Kararların Halk Meclislerinde Doğrudan Alınması Fikrini Nasıl Buluyorsunuz?** sorusunun **Yaş Aralığı** karşılaştırmasına bakıldığında;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %27'si Çok Gerekli, %43,7'si Gerekli, %25,4'ü Kararsızım, %4'ü Gereksiz;

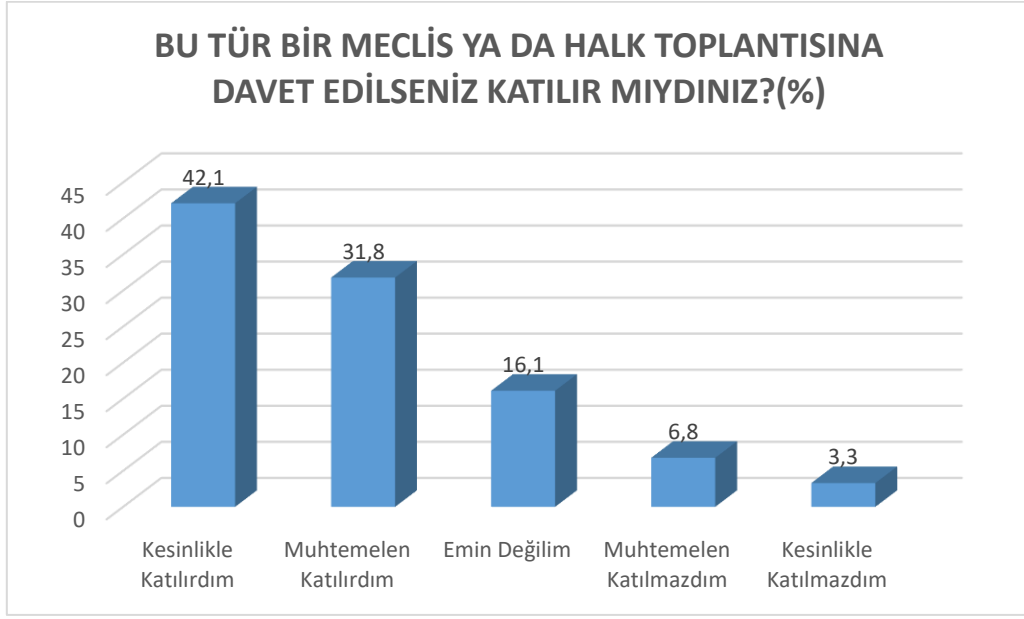
25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %39,7'si Çok Gerekli, %44,1'i Gerekli, %2,9'u Kararsızım, %13,2'si Gereksiz;

35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %69,2'si Çok Gerekli, %15,4'ü Gerekli, %11,5'i Kararsızım, %3,8'i Gereksiz;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %61,3'ü Çok Gerekli, %30,7'si Gerekli, %2,7'si Kararsızım, %5,3'ü Gereksiz;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %61,7'si Çok Gerekli, %36,2'si Gerekli, %2,1'i Kararsızım;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %82,4'ü Çok Gerekli, %14,7'si Gerekli, %2,9'u Çok Gereksiz yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Bu Tür Bir Meclis Ya da Halk Toplantısına Davet Edilseniz Katılır Mıydınız?** sorusuna görüşmecilerin %42,1'i **Kesinlikle Katılırdım**, %31,8'i **Muhtemelen Katılırdım**, %16,1'i **Emin Değilim**, %6,8'i **Muhtemelen Katılmazdım**, %3,3'ü **Kesinlikle Katılmazdım** yanıtlarını vermişlerdir.

BU TÜR BİR MECLİS YA DA HALK TOPLANTISINA DAVET EDİLSENİZ KATILIR MIYDINIZ? * CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET (%)		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
BU TÜR BİR MECLİS YA DA HALK TOPLANTISINA DAVET EDİLSENİZ KATILIR MIYDINIZ?	Kesinlikle Katılırdım	34,80%	50,00%	42,10%
	Muhtemelen Katılırdım	30,80%	32,80%	31,80%
	Emin Değilim	23,70%	7,80%	16,10%
	Muhtemelen Katılmazdım	7,10%	6,40%	6,80%
	Kesinlikle Katılmazdım	3,60%	2,90%	3,30%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bu Tür Bir Meclis ya da Halk Toplantısına Davet Edilseniz Katılır Mıydınız?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %34,8'i **Kesinlikle Katılırdım**, %30,8'i **Muhtemelen Katılırdım**, %23,7'si **Emin Değilim**, %7,1'i **Muhtemelen Katılmazdım**, %3,6'sı **Kesinlikle Katılmazdım**;

Erkek görüşmecilerin, %50'si **Kesinlikle Katılırdım**, %32,8'i **Muhtemelen Katılırdım**, %7,8'i **Emin Değilim**, %6,4'ü **Muhtemelen Katılmazdım**, %2,9'u **Kesinlikle Katılmazdım** yanıtlarını vermişlerdir.

BU TÜR BİR MECLİS YA DA HALK TOPLANTISINA DAVET EDİLSENİZ KATILIR MIYDINIZ? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLAM
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
BU TÜR BİR MECLİS YA DA HALK TOPLANTISINA DAVET EDİLSENİZ KATILIR MIYDINIZ?	Kesinlikle Katılırdım	24,60%	26,50%	52,60%	52,00%	57,40%	70,60%	42,10%
	Muhtemelen Katılırdım	31,70%	26,50%	26,90%	37,30%	40,40%	29,40%	31,80%
	Emin Değilim	28,60%	19,10%	14,10%	10,70%	2,10%		16,10%
	Muhtemelen Katılmazdım	8,70%	22,10%	3,80%				6,80%
	Kesinlikle Katılmazdım	6,30%	5,90%	2,60%				3,30%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00 %	100,00 %

Araştırma grubuna yöneltilen **Bu Tür Bir Meclis Ya Da Halk Toplantısına Davet Edilseniz Katılır Mıydınız?** sorusunun **Yaş Aralığı** karşılaştırmasına bakıldığında;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %24,6'sı Kesinlikle Katılırdım, %31,7'si Muhtemelen Katılırdım, %28,6'sı Emin Değilim, %8,7'si Muhtemelen Katılmazdım, %6,3'ü Kesinlikle Katılmazdım;

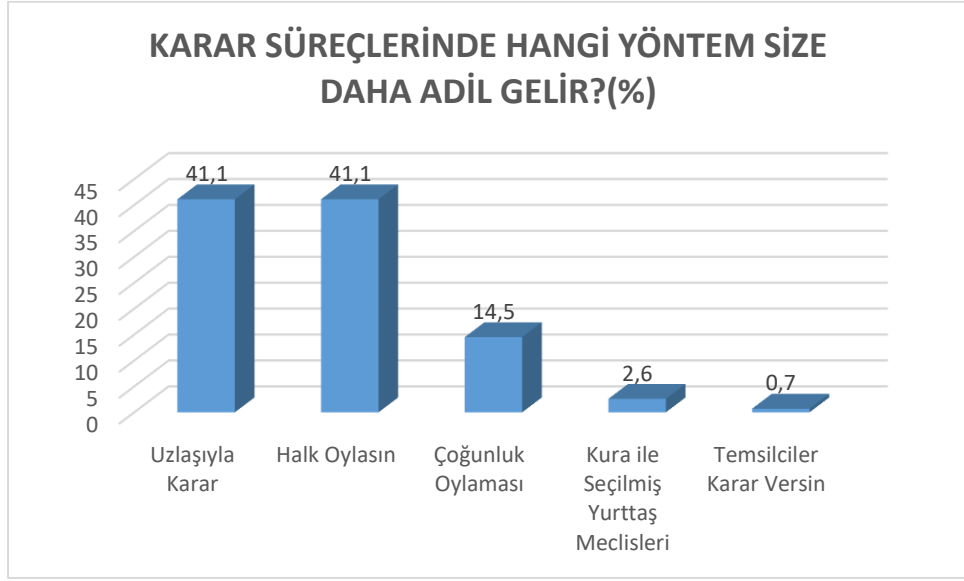
25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %26,5'i Kesinlikle Katılırdım, %26,5'i Muhtemelen Katılırdım, %19,1'i Emin Değilim, %22,1'i Muhtemelen Katılmazdım, %5,9'u Kesinlikle Katılmazdım;

35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %52,6'sı Kesinlikle Katılırdım, %26,9'u Muhtemelen Katılırdım, %14,1'i Emin Değilim, %3,8'i Muhtemelen Katılmazdım, %2,6'sı Kesinlikle Katılmazdım;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %52'si Kesinlikle Katılırdım, %37,3'ü Muhtemelen Katılırdım, %10,7'si Emin Değilim;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %57,4'ü Kesinlikle Katılırdım, %40,4'ü Muhtemelen Katılırdım, %2,1'i Emin Değilim;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %70,6'sı Kesinlikle Katılırdım, %29,4'ü Muhtemelen Katılırdım yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Karar Süreçlerinde Hangi Yöntem Size Daha Adil Gelir?** sorusuna görüşmecilerin %41,1'i **Uzlaşıyla Karar**, %41,1'i **Halk Oylasın**, %14,5'i **Çoğunluk Oylaması**, %2,6'sı **Kura ile Seçilmiş Yurttaş Meclisleri**, %0,7'si **Temsilciler Karar Versin** yanıtlarını vermişlerdir.

KARAR SÜREÇLERİNDE HANGİ YÖNTEM SİZE DAHA ADİL GELİR? * CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET (%)		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
KARAR SÜREÇLERİNDE HANGİ YÖNTEM SİZE DAHA ADİL GELİR?	Çoğunluk Oylaması	19,20%	9,30%	14,50%
	Uzlaşıyla Karar	36,60%	46,10%	41,10%
	Kura ile Seçilmiş Yurttaş Meclisleri	3,10%	2,00%	2,60%
	Temsilciler Karar Versin	0,90%	0,50%	0,70%
	Halk Oylasın	40,20%	42,20%	41,10%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Karar Süreçlerinde Hangi Yöntem Size Daha Adil Gelir?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %40,2'si **Halk Oylasın**, %36,6'sı **Uzlaşıyla Karar**, %19,2'si **Çoğunluk Oylaması**, %3,1'i **Kura ile Seçilmiş Yurttaş Meclisleri**, %0,9'u **Temsilciler Karar Versin**;

Erkek görüşmecilerin, %46,1'i **Uzlaşıyla Karar**, %42,2'si **Halk Oylasın**, %9,3'ü **Çoğunluk Oylaması**, %2'si **Kura ile Seçilmiş Yurttaş Meclisleri**, %0,5'i **Temsilciler Karar Versin** yanıtlarını vermişlerdir.

KARAR SÜREÇLERİNDE HANGİ YÖNTEM SİZE DAHA ADİL GELİR? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLA M
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
KARAR SÜREÇLERİNDE HANGİ YÖNTEM SİZE DAHA ADİL GELİR?	Çoğunluk Oylaması	15,90%	17,60%	17,90%	8,00%	12,80%	11,80%	14,50%
	Uzlaşıyla Karar	29,40%	47,10%	30,80%	49,30%	59,60%	52,90%	41,10%
	Kura ile Seçilmiş Yurttaş Meclisleri	3,20%	1,50%	5,10%	2,70%			2,60%
	Temsilciler Karar Versin	1,60%	1,50%					0,70%
	Halk Oylasın	50,00%	32,40%	46,20%	40,00%	27,70%	35,30%	41,10%
TOPLAM		100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Araştırma grubuna yöneltilen **Karar Süreçlerinde Hangi Yöntem Size Daha Adil Gelir?** sorusunun **Yaş Aralığı** karşılaştırmasına bakıldığında;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %50'si Halk Oylasın, %29,4'ü Uzlaşıyla Karar, %15,9'u Çoğunluk Oylaması, %3,2'si Kura ile Seçilmiş Yurttaş Meclisleri, %1,6'sı Temsilciler Karar Versin;

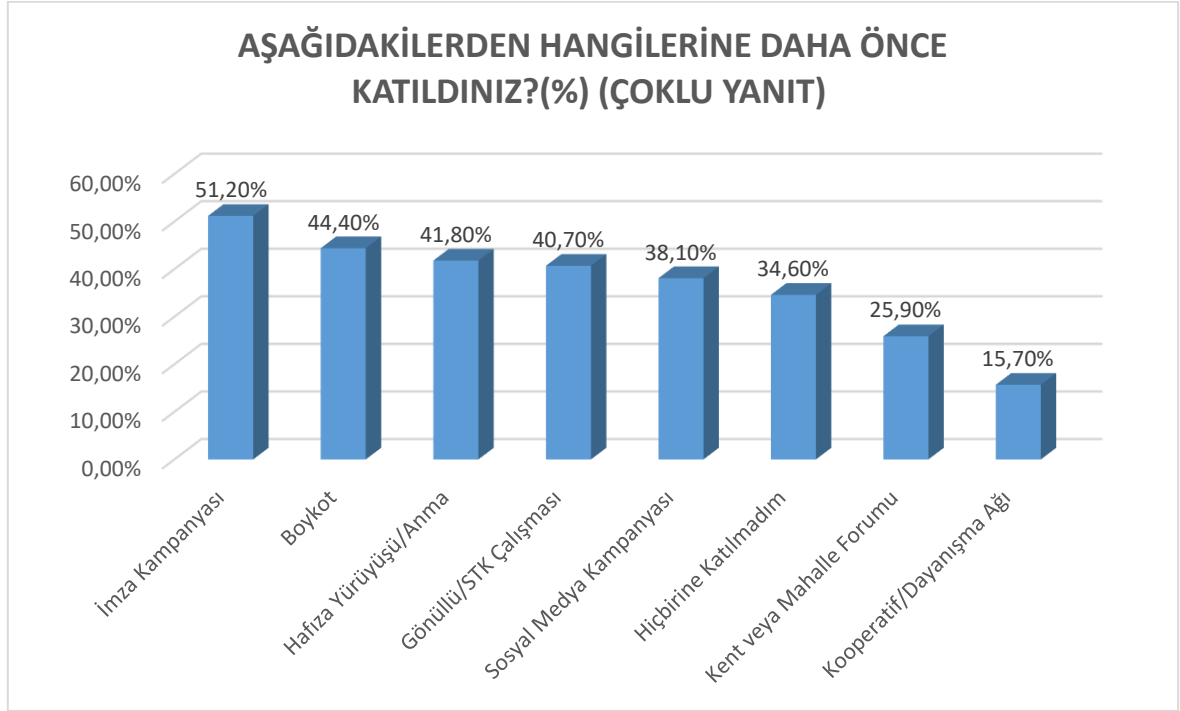
25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %47,1'i Uzlaşıyla Karar, %32,4'ü Halk Oylasın, %17,6'sı Çoğunluk Oylaması, %1,5'i Kura ile Seçilmiş Yurttaş Meclisleri, %1,5'i Temsilciler Karar Versin;

35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %46,2'si Halk Oylasın, %30,8'i Uzlaşıyla Karar, %17,9'u Çoğunluk Oylaması, %5,1'i Kura ile Seçilmiş Yurttaş Meclisleri;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %49,3'ü Uzlaşıyla Karar, %40'ı Halk Oylasın, %8'i Çoğunluk Oylaması, %2,7'si Kura ile Seçilmiş Yurttaş Meclisleri;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %59,6'sı Uzlaşıyla Karar, %27,7'si Halk Oylasın, %12,8'i Çoğunluk Oylaması;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %52,9'u Uzlaşıyla Karar, %35,3'ü Halk Oylasın, %11,8'i Çoğunluk Oylaması yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen ve birden fazla yanıt alınan **Aşağıdakilerden Hangilerine Daha Önce Katıldınız?** sorusuna görüşmecilerin %51,2'si **İmza Kampanyası**, %44,4'ü **Boykot**, %41,8'i **Hafıza Yürüyüşü/Anma**, %40,7'si **Gönüllü/STK Çalışması**, %38,1'i **Sosyal Medya Kampanyası**, %34,6'sı **Hiçbirine Katılmadım**, %25,9'u **Kent veya Mahalle Forumu**, %15,7'si **Kooperatif/Dayanışma Ağı** yanıtlarını vermişlerdir.

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİLERİNE DAHA ÖNCE KATILDINIZ? *CİNSİYET (%)			
		CİNSİYET (%)	
		Kadın	Erkek
AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİLERİNE DAHA ÖNCE KATILDINIZ?	Hiçbirine Katılmadım	44,60%	23,50%
	Hafıza Yürüyüşü/Anma	33,50%	51,00%
	İmza Kampanyası	40,60%	62,70%
	Boykot	36,20%	53,40%
	Sosyal Medya Kampanyası	31,70%	45,10%
	Gönüllü/STK Çalışması	31,30%	51,00%
	Kent veya Mahalle Forumu	20,50%	31,90%
	Kooperatif/Dayanışma Ağı	12,90%	18,60%
TOPLAM		52,30%	47,70%

Araştırma grubuna yöneltilen **Aşağıdakilerden Hangilerine Daha Önce Katıldınız?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %44,6'sı **Hiçbirine Katılmadım**, %40,6'sı **İmza Kampanyası**, %36,2'si **Boykot**, %33,5'i **Hafıza Yürüyüşü/Anma**, %31,7'si **Sosyal Medya Kampanyası**, %31,3'ü **Gönüllü/STK Çalışması**, %20,5'i **Kent veya Mahalle Forumu**, %12,9'u **Kooperatif/Dayanışma Ağı**;

Erkek görüşmecilerin, %62,7'si **İmza Kampanyası**, %53,4'ü **Boykot**, %51'i **Hafıza Yürüyüşü/Anma**, %51'i **Gönüllü/STK Çalışması**, %45,1'i **Sosyal Medya Kampanyası**, %31,9'u **Kent veya Mahalle Forumu**, %23,5'i **Hiçbirine Katılmadım**, %18,6'sı **Kooperatif/Dayanışma Ağı** yanıtlarını vermişlerdir.

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİLERİNE DAHA ÖNCE KATILDINIZ?(%) (ÇOKLU YANIT) * YAŞ ARALIĞI (%)							
		YAŞ ARALIĞI (%)					
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ
AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİLERİNE DAHA ÖNCE KATILDINIZ?(%) (ÇOKLU YANIT)	Hiçbirine Katılmadım	69,80%	47,10%	20,50%	16,00%		
	Hafıza Yürüyüşü/Anma	11,90%	35,30%	57,70%	56,00%	68,10%	61,80%
	İmza Kampanyası	11,90%	36,80%	73,10%	72,00%	91,50%	73,50%
	Boykot	17,50%	33,80%	56,40%	56,00%	76,60%	67,60%
	Sosyal Medya Kampanyası	11,10%	32,40%	59,00%	45,30%	68,10%	44,10%
	Gönüllü/STK Çalışması	9,50%	27,90%	55,10%	52,00%	74,50%	76,50%
	Kent veya Mahalle Forumu	9,50%	23,50%	37,20%	32,00%	36,20%	38,20%
	Kooperatif/Dayanışma Ağı	4,00%	17,60%	21,80%	20,00%	27,70%	14,70%
TOPLAM		29,40%	15,90%	18,20%	17,50%	11,00%	7,90%

Araştırma grubuna yöneltilen **Aşağıdakilerden Hangilerine Daha Önce Katıldınız? (Çoklu Yanıt)** sorusunun **Yaş Aralığı** karşılaştırmasına bakıldığında;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %69,8'i Hiçbirine Katılmadım, %17,5'i Boykot, %11,9'u Hafıza Yürüyüşü/Anma, %11,9'u İmza Kampanyası, %11,1'i Sosyal Medya Kampanyası, %9,5'i Gönüllü/STK Çalışması, %9,5'i Kent veya Mahalle Forumu, %4'ü Kooperatif/Dayanışma Ağı;

25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %47,1'i Hiçbirine Katılmadım, %36,8'i İmza Kampanyası, %35,3'ü Hafıza Yürüyüşü/Anma, %33,8'i Boykot, %32,4'ü Sosyal Medya Kampanyası, %27,9'u Gönüllü/STK Çalışması, %23,5'i Kent veya Mahalle Forumu, %17,6'sı Kooperatif/Dayanışma Ağı;

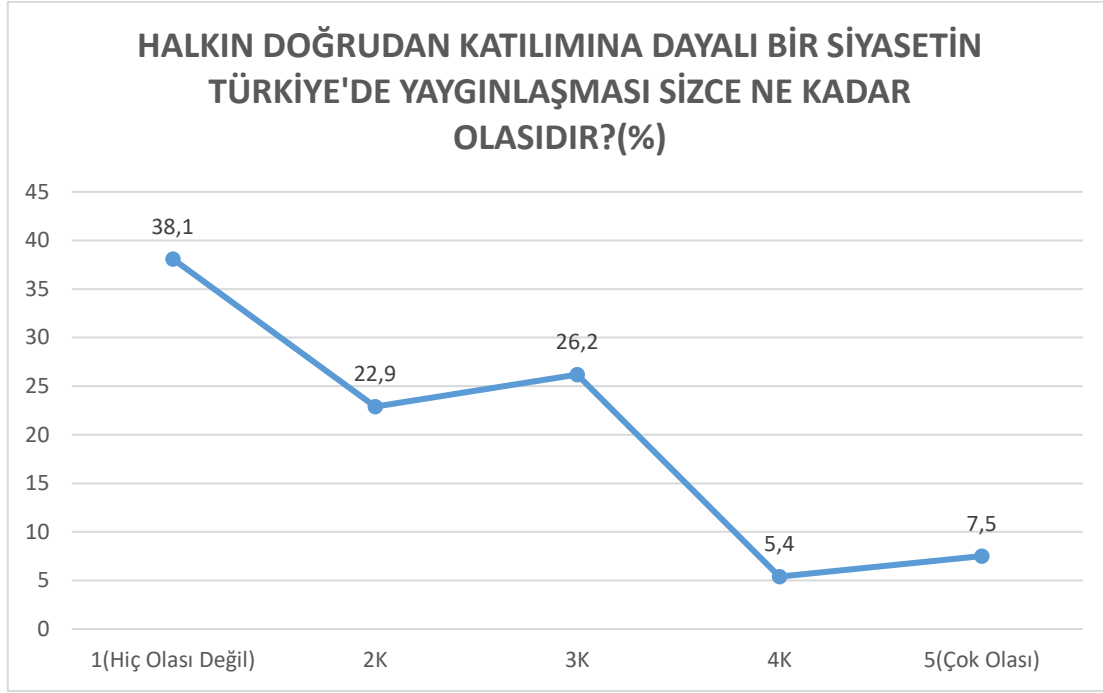
35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %73,1'i İmza Kampanyası, %59'u Sosyal Medya Kampanyası, %57,7'si Hafıza Yürüyüşü/Anma, %56,4'ü Boykot, %55,1'i Gönüllü/STK Çalışması, %37,2'si Kent veya Mahalle Forumu, %21,8'i Kooperatif/Dayanışma Ağı, %20,5'i Hiçbirine Katılmadım;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %72'si İmza Kampanyası, %56'sı Hafıza Yürüyüşü/Anma, %56'sı Boykot, %52'si Gönüllü/STK Çalışması, %45,3'ü Sosyal Medya Kampanyası, %32'si Kent veya Mahalle Forumu, %20'si Kooperatif/Dayanışma Ağı, %16'sı Hiçbirine Katılmadım;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %91,5'i İmza Kampanyası, %76,6'sı Boykot, %74,5'i Gönüllü/STK Çalışması, %68,1'i Hafıza Yürüyüşü/Anma, %68,1'i Sosyal Medya Kampanyası, %36,2'si Kent veya Mahalle Forumu, %27,7'si Kooperatif/Dayanışma Ağı;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %76,5'i Gönüllü/STK Çalışması, %73,5'i İmza Kampanyası, %67,6'sı Boykot, %61,8'i Hafıza Yürüyüşü/Anma, %44,1'i Sosyal Medya Kampanyası, %38,2'si Kent veya Mahalle Forumu, %14,7'si Kooperatif/Dayanışma Ağı yanıtlarını vermişlerdir.

V. PARTİ BAĞLILIĞI SEÇİM TERCİHLERİ VE KATILIMI ARTIRMA BEKLENTİLERİ

Araştırma grubuna yöneltilen **Halkın Doğrudan Katılımına Dayalı Bir Siyasetin Türkiye'de Yaygınlaşması Sizce Ne Kadar Olasıdır?** sorusuna görüşmecilerin %38,1'i **1(hiç Olası Değil)**, %22,9'u **2k**, %26,2'si **3k**, %5,4'ü **4k**, %7,5'i **5(Çok Olası)** yanıtlarını vermişlerdir.

HALKIN DOĞRUDAN KATILIMINA DAYALI BİR SİYASETİN TÜRKİYE'DE YAYGINLAŞMASI SİZCE NE KADAR OLASIDIR? * CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET (%)		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
HALKIN DOĞRUDAN KATILIMINA DAYALI BİR SİYASETİN TÜRKİYE'DE YAYGINLAŞMASI SİZCE NE KADAR OLASIDIR?	1	39,70%	36,30%	38,10%
	2	22,80%	23,00%	22,90%
	3	25,40%	27,00%	26,20%
	4	4,50%	6,40%	5,40%
	5	7,60%	7,40%	7,50%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Halkın Doğrudan Katılımına Dayalı Bir Siyasetin Türkiye'de Yaygınlaşması Sizce Ne Kadar Olasıdır?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %39,7'si **1 (Hiç Olası Değil)**, %22,8'i **2**, %25,4'ü **3**, %4,5'i **4**, %7,6'sı **5 (Çok Olası)**;

Erkek görüşmecilerin, %36,3'ü **1 (Hiç Olası Değil)**, %23'ü **2**, %27'si **3**, %6,4'ü **4**, %7,4'ü **5 (Çok Olası)** yanıtlarını vermişlerdir

HALKIN DOĞRUDAN KATILIMINA DAYALI BİR SİYASETİN TÜRKİYE'DE YAYGINLAŞMASI SİZCE NE KADAR OLASIDIR? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLAM
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
HALKIN DOĞRUDAN KATILIMINA DAYALI BİR SİYASETİN TÜRKİYE'DE YAYGINLAŞMASI SİZCE NE KADAR OLASIDIR?	1 (Hiç Olası Değil)	46,80%	30,90%	43,60%	41,30%	19,10%	26,50%	38,10%
	2	10,30%	30,90%	26,90%	28,00%	25,50%	29,40%	22,90%
	3	32,50%	30,90%	14,10%	12,00%	44,70%	26,50%	26,20%
	4	3,20%	1,50%	5,10%	9,30%	6,40%	11,80%	5,40%
	5 (Çok Olası)	7,10%	5,90%	10,30%	9,30%	4,30%	5,90%	7,50%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Halkın Doğrudan Katılımına Dayalı Bir Siyasetin Türkiye'de Yaygınlaşması Sizce Ne Kadar Olasıdır?** sorusunun **Yaş Aralığı** karşılaştırmasına bakıldığında;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %46,8'i 1, %10,3'ü 2, %32,5'i 3, %3,2'si 4, %7,1'i 5;

25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %30,9'u 1, %30,9'u 2, %30,9'u 3, %1,5'i 4, %5,9'u 5;

35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %43,6'sı 1, %26,9'u 2, %14,1'i 3, %5,1'i 4, %10,3'ü 5;

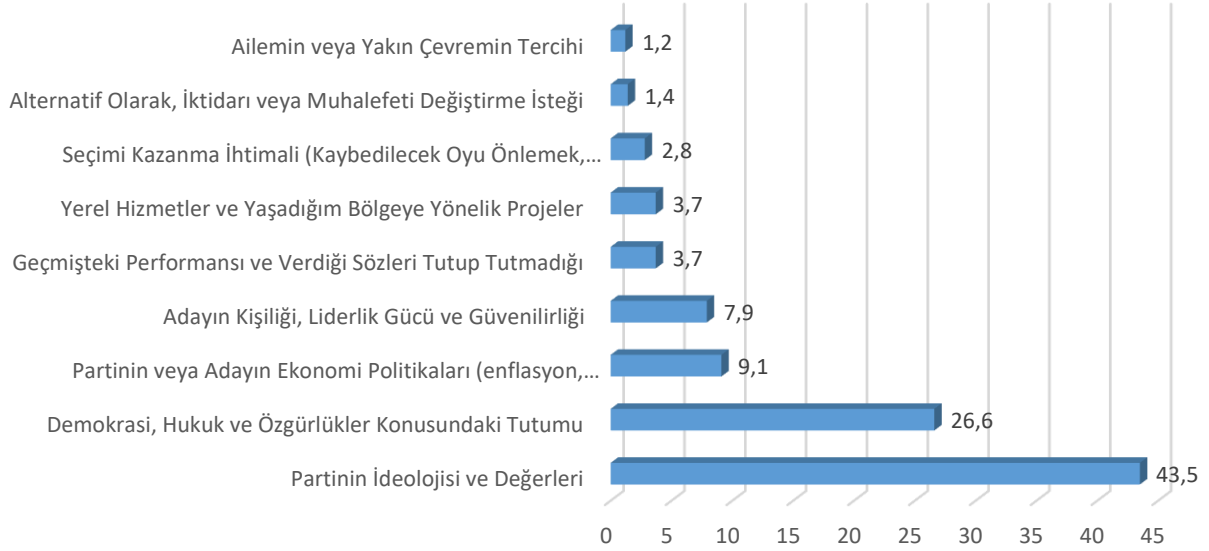
45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %41,3'ü 1, %28'i 2, %12'si 3, %9,3'ü 4, %9,3'ü 5;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %19,1'i 1, %25,5'i 2, %44,7'si 3, %6,4'ü 4, %4,3'ü 5;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %26,5'i 1, %29,4'ü 2, %26,5'i 3, %11,8'i 4, %5,9'u 5

yanıtlarını vermişlerdir.

**BİR SEÇİMDE HANGİ PARTİYE VEYA ADAYA OY VERECEĞİNİZE
KARAR VERİRKEN SİZİN İÇİN EN BELİRLEYİCİ OLAN UNSUR
HANGİSİDİR?(%)**

Araştırma grubuna yöneltilen **Bir Seçimde Hangi Partiye veya Adaya Oy Vereceğinize Karar Verirken Sizin için En Belirleyici Olan Unsur Hangisidir?** sorusuna görüşmecilerin %43,5'i **Partinin İdeolojisi ve Değerleri**, %26,6'sı **Demokrasi, Hukuk ve Özgürlükler Konusundaki Tutumu**, %9,1'i **Partinin veya Adayın Ekonomi Politikaları (Enflasyon, İşsizlik, Gelir Dağılımı Vb.)**, %7,9'u **Adayın Kişiliği, Liderlik Gücü ve Güvenilirliği**, %3,7'si **Geçmişteki Performansı ve Verdiği Sözleri Tutup Tutmadığı**, %3,7'si **Yerel Hizmetler ve Yaşadığım Bölgeye Yönelik Projeler**, %2,8'i **Seçimi Kazanma İhtimali (Kaybedilecek Oyu Önlemek, Stratejik Oy)**, %1,4'ü **Alternatif Olarak, İktidarı veya Muhalefeti Değiştirme İsteği**, %1,2'si **Ailemin veya Yakın Çevremin Tercihi** yanıtlarını vermişlerdir.

BİR SEÇİMDE HANGİ PARTİYE VEYA ADAYA OY VERECEĞİNİZE KARAR VERİRKEN SİZİN İÇİN EN BELİRLEYİCİ OLAN UNSUR HANGİSİDİR? * CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET (%)		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
BİR SEÇİMDE HANGİ PARTİYE VEYA ADAYA OY VERECEĞİNİZE KARAR VERİRKEN SİZİN İÇİN EN BELİRLEYİCİ OLAN UNSUR HANGİSİDİR?	Partinin veya Adayın Ekonomi Politikaları (enflasyon, işsizlik, gelir dağılımı vb.)	11,60%	6,40%	9,10%
	Partinin İdeolojisi ve Değerleri	38,80%	48,50%	43,50%
	Adayın Kişiliği, Liderlik Gücü ve Güvenilirliği	10,70%	4,90%	7,90%
	Geçmişteki Performansı ve Verdiği Sözleri Tutup Tutmadığı	6,30%	1,00%	3,70%
	Demokrasi, Hukuk ve Özgürlükler Konusundaki Tutumu	21,00%	32,80%	26,60%
	Yerel Hizmetler ve Yaşadığım Bölgeye Yönelik Projeler	4,00%	3,40%	3,70%
	Ailemin veya Yakın Çevremin Tercihi	2,20%		1,20%
	Seçimi Kazanma İhtimali (Kaybedilecek Oyu Önlemek, Stratejik oy)	3,60%	2,00%	2,80%
	Alternatif Olarak, İktidarı veya Muhalefeti Değiştirme İsteği	1,80%	1,00%	1,40%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bir Seçimde Hangi Partiye veya Adaya Oy Vereceğinize Karar Verirken Sizin İçin En Belirleyici Olan Unsur Hangisidir?** sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %38,8'i **Partinin İdeolojisi ve Değerleri**, %21'i **Demokrasi, Hukuk ve Özgürlükler Konusundaki Tutumu**, %11,6'sı **Partinin veya Adayın Ekonomi Politikaları (enflasyon, işsizlik, gelir dağılımı vb.)**, %10,7'si **Adayın Kişiliği, Liderlik Gücü ve Güvenilirliği**, %6,3'ü **Geçmişteki Performansı ve Verdiği Sözleri Tutup Tutmadığı**, %4'ü **Yerel Hizmetler ve Yaşadığım Bölgeye Yönelik Projeler**, %3,6'sı **Seçimi Kazanma İhtimali (Kaybedilecek Oyu Önlemek, Stratejik oy)**, %2,2'si **Ailemin veya Yakın Çevremin Tercihi**, %1,8'i **Alternatif Olarak, İktidarı veya Muhalefeti Değiştirme İsteği**;

Erkek görüşmecilerin, %48,5'i **Partinin İdeolojisi ve Değerleri**, %32,8'i **Demokrasi, Hukuk ve Özgürlükler Konusundaki Tutumu**, %6,4'ü **Partinin veya Adayın Ekonomi Politikaları (enflasyon, işsizlik, gelir dağılımı vb.)**, %4,9'u **Adayın Kişiliği, Liderlik Gücü ve Güvenilirliği**, %3,4'ü **Yerel Hizmetler ve Yaşadığım Bölgeye Yönelik Projeler**, %2'si **Seçimi Kazanma İhtimali (Kaybedilecek Oyu Önlemek, Stratejik oy)**, %1'i **Geçmişteki Performansı ve Verdiği Sözleri Tutup Tutmadığı**, %1'i **Alternatif Olarak, İktidarı veya Muhalefeti Değiştirme İsteği** yanıtlarını vermişlerdir.

BİR SEÇİMDE HANGİ PARTİYE VEYA ADAYA OY VERECEĞİNİZE KARAR VERİRKEN SİZİN İÇİN EN BELİRLEYİCİ OLAN UNSUR HANGİSİDİR? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLAM
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
BİR SEÇİMDE HANGİ PARTİYE VEYA ADAYA OY VERECEĞİNİZE KARAR VERİRKEN SİZİN İÇİN EN BELİRLEYİCİ OLAN UNSUR HANGİSİDİR?	Partinin veya Adayın Ekonomi Politikaları (enflasyon, işsizlik, gelir dağılımı vb.)	15,90%	1,50%	6,40%	14,70%	2,10%	2,90%	9,10%
	Partinin İdeolojisi ve Değerleri	22,20%	58,80%	52,60%	58,70%	40,40%	41,20%	43,50%
	Adayın Kişiliği, Liderlik Gücü ve Güvenilirliği	17,50%	13,20%			6,40%		7,90%
	Geçmişteki Performansı ve Verdiği Sözleri Tutup Tutmadığı	8,70%	4,40%	1,30%	1,30%			3,70%
	Demokrasi, Hukuk ve Özgürlükler Konusundaki Tutumu	15,90%	19,10%	30,80%	22,70%	48,90%	50,00%	26,60%
	Yerel Hizmetler ve Yaşadığım Bölgeye Yönelik Projeler	7,90%	2,90%	2,60%	1,30%		2,90%	3,70%
	Ailemin veya Yakın Çevremin Tercihi	0,80%		5,10%				1,20%
	Seçimi Kazanma İhtimali (Kaybedilecek Oyu Önlemek, Stratejik oy)	9,50%						2,80%
	Alternatif Olarak, İktidarı veya Muhalefeti Değiştirme İsteği	1,60%		1,30%	1,30%	2,10%	2,90%	1,40%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bir Seçimde Hangi Partiye veya Adaya Oy Vereceğinize Karar Verirken Sizin İçin En Belirleyici Olan Unsur Hangisidir?** sorusunun Yaş Aralığı karşılaştırmasına bakıldığında;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %22,2'si Partinin İdeolojisi ve Değerleri, %17,5'i Adayın Kişiliği, Liderlik Gücü ve Güvenilirliği, %15,9'u Partinin veya Adayın Ekonomi Politikaları (enflasyon, işsizlik, gelir dağılımı vb.), %15,9'u Demokrasi, Hukuk ve Özgürlükler Konusundaki Tutumu, %9,5'i Seçimi Kazanma İhtimali (Kaybedilecek Oyu Önlemek, Stratejik oy), %8,7'si Geçmişteki Performansı ve Verdiği Sözleri Tutup Tutmadığı, %7,9'u Yerel Hizmetler ve Yaşadığım Bölgeye Yönelik Projeler, %1,6'sı Alternatif Olarak, İktidarı veya Muhalefeti Değiştirme İsteği, %0,8'i Ailemin veya Yakın Çevremin Tercihi;

25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %58,8'i Partinin İdeolojisi ve Değerleri, %19,1'i Demokrasi, Hukuk ve Özgürlükler Konusundaki Tutumu, %13,2'si Adayın Kişiliği, Liderlik Gücü ve Güvenilirliği, %4,4'ü Geçmişteki Performansı ve Verdiği Sözleri Tutup Tutmadığı, %2,9'u Yerel Hizmetler ve Yaşadığım Bölgeye Yönelik Projeler, %1,5'i Partinin veya Adayın Ekonomi Politikaları (enflasyon, işsizlik, gelir dağılımı vb.);

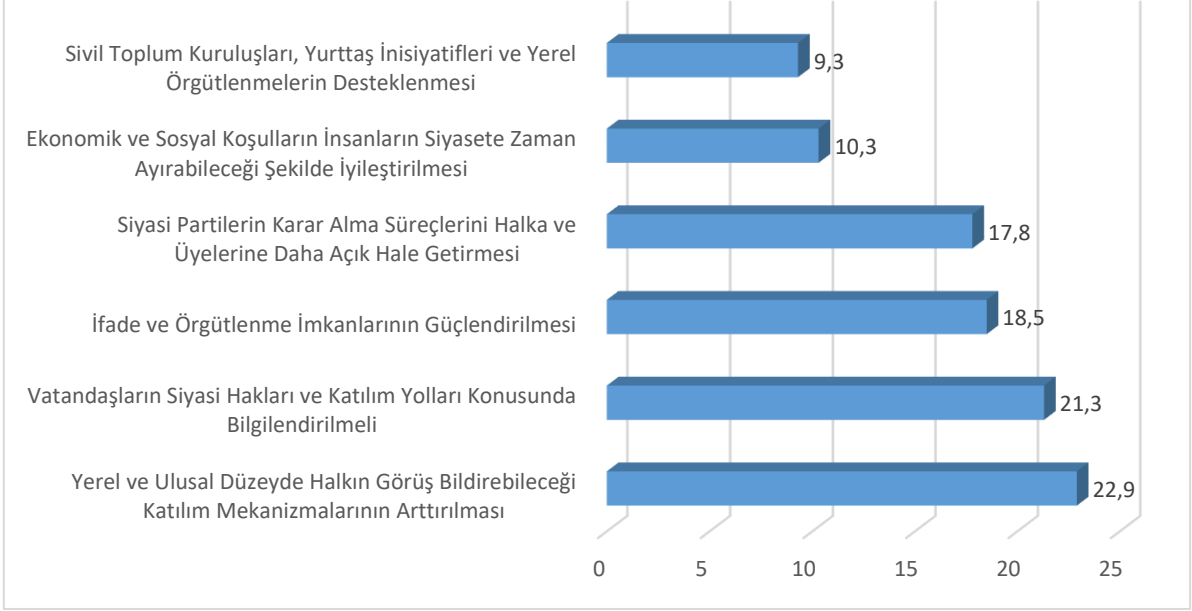
35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %52,6'sı Partinin İdeolojisi ve Değerleri, %30,8'i Demokrasi, Hukuk ve Özgürlükler Konusundaki Tutumu, %6,4'ü Partinin veya Adayın Ekonomi Politikaları (enflasyon, işsizlik, gelir dağılımı vb.), %5,1'i Ailemin veya Yakın Çevremin Tercihi, %2,6'sı Yerel Hizmetler ve Yaşadığım Bölgeye Yönelik Projeler, %1,3'ü Geçmişteki Performansı ve Verdiği Sözleri Tutup Tutmadığı, %1,3'ü Alternatif Olarak, İktidarı veya Muhalefeti Değiştirme İsteği;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %58,7'si Partinin İdeolojisi ve Değerleri, %22,7'si Demokrasi, Hukuk ve Özgürlükler Konusundaki Tutumu, %14,7'si Partinin veya Adayın Ekonomi Politikaları (enflasyon, işsizlik, gelir dağılımı vb.), %1,3'ü Geçmişteki Performansı ve Verdiği Sözleri Tutup Tutmadığı, %1,3'ü Yerel Hizmetler ve Yaşadığım Bölgeye Yönelik Projeler, %1,3'ü Alternatif Olarak, İktidarı veya Muhalefeti Değiştirme İsteği;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %48,9'u Demokrasi, Hukuk ve Özgürlükler Konusundaki Tutumu, %40,4'ü Partinin İdeolojisi ve Değerleri, %6,4'ü Adayın Kişiliği, Liderlik Gücü ve Güvenilirliği, %2,1'i Partinin veya Adayın Ekonomi Politikaları (enflasyon, işsizlik, gelir dağılımı vb.), %2,1'i Alternatif Olarak, İktidarı veya Muhalefeti Değiştirme İsteği;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %50'si Demokrasi, Hukuk ve Özgürlükler Konusundaki Tutumu, %41,2'si Partinin İdeolojisi ve Değerleri, %2,9'u Partinin veya Adayın Ekonomi Politikaları (enflasyon, işsizlik, gelir dağılımı vb.), %2,9'u Yerel Hizmetler ve Yaşadığım Bölgeye Yönelik Projeler, %2,9'u Alternatif Olarak, İktidarı veya Muhalefeti Değiştirme İsteği yanıtlarını vermişlerdir.

SİZCE HALKIN SİYASETE DAHA ÇOK KATILABİLMESİ İÇİN İLK ATILMASI GEREKEN ADIM NEDİR?(%)

Araştırma grubuna yöneltilen **Sizce Halkın Siyasete Daha Çok Katılabilmesi için İlk Atılması Gereken Adım Nedir?** sorusuna görüşmecilerin %22,9'u **Yerel ve Ulusal Düzeyde Halkın Görüş Bildirebileceği Katılım Mekanizmalarının Arttırılması**, %21,3'ü **Vatandaşların Siyasi Hakları ve Katılım Yolları Konusunda Bilgilendirilmeli**, %18,5'i **İfade ve Örgütlenme İmkanlarının Güçlendirilmesi**, %17,8'i **Siyasi Partilerin Karar Alma Süreçlerini Halka ve Üyelerine Daha Açık Hale Getirmesi**, %10,3'ü **Ekonomik ve Sosyal Koşulların İnsanların Siyasete Zaman Ayırabileceği Şekilde İyileştirilmesi**, %9,3'ü **Sivil Toplum Kuruluşları, Yurttaş İnisiyatifleri ve Yerel Örgütlenmelerin Desteklenmesi** yanıtlarını vermişlerdir.

SİZCE HALKIN SİYASETE DAHA ÇOK KATILABİLMESİ İÇİN İLK ATILMASI GEREKEN ADIM NEDİR? * CİNSİYET(%)				
		CİNSİYET (%)		TOPLAM
		Kadın	Erkek	
SİZCE HALKIN SİYASETE DAHA ÇOK KATILABİLMESİ İÇİN İLK ATILMASI GEREKEN ADIM NEDİR?	Vatandaşların Siyasi Hakları ve Katılım Yolları Konusunda Bilgilendirilmeli	28,10%	13,70%	21,30%
	Yerel ve Ulusal Düzeyde Halkın Görüş Bildirebileceği Katılım Mekanizmalarının Arttırılması	20,10%	26,00%	22,90%
	Siyasi Partilerin Karar Alma Süreçlerini Halka ve Üyelerine Daha Açık Hale Getirmesi	15,20%	20,60%	17,80%
	Sivil Toplum Kuruluşları, Yurttaş İnisiyatifleri ve Yerel Örgütlenmelerin Desteklenmesi	5,40%	13,70%	9,30%
	İfade ve Örgütlenme İmkanlarının Güçlendirilmesi	17,40%	19,60%	18,50%
	Ekonomik ve Sosyal Koşulların İnsanların Siyasete Zaman Ayırabileceği Şekilde İyileştirilmesi	13,80%	6,40%	10,30%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Sizce Halkın Siyasete Daha Çok Katılabilmesi İçin İlk Atılması Gereken Adım Nedir?** sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına bakıldığında;

Kadın görüşmecilerin, %28,1'i **Vatandaşların Siyasi Hakları ve Katılım Yolları Konusunda Bilgilendirilmeli**, %20,1'i **Yerel ve Ulusal Düzeyde Halkın Görüş Bildirebileceği Katılım Mekanizmalarının Arttırılması**, %17,4'ü **İfade ve Örgütlenme İmkanlarının Güçlendirilmesi**, %15,2'si **Siyasi Partilerin Karar Alma Süreçlerini Halka ve Üyelerine Daha Açık Hale Getirmesi**, %13,8'i **Ekonomik ve Sosyal Koşulların İnsanların Siyasete Zaman Ayırabileceği Şekilde İyileştirilmesi**, %5,4'ü **Sivil Toplum Kuruluşları, Yurttaş İnisiyatifleri ve Yerel Örgütlenmelerin Desteklenmesi**;

Erkek görüşmecilerin, %26'sı **Yerel ve Ulusal Düzeyde Halkın Görüş Bildirebileceği Katılım Mekanizmalarının Arttırılması**, %20,6'sı **Siyasi Partilerin Karar Alma Süreçlerini Halka ve Üyelerine Daha Açık Hale Getirmesi**, %19,6'sı **İfade ve Örgütlenme İmkanlarının Güçlendirilmesi**, %13,7'si **Vatandaşların Siyasi Hakları ve Katılım Yolları Konusunda Bilgilendirilmeli**, %13,7'si **Sivil Toplum Kuruluşları, Yurttaş İnisiyatifleri ve Yerel Örgütlenmelerin Desteklenmesi**, %6,4'ü **Ekonomik ve Sosyal Koşulların İnsanların Siyasete Zaman Ayırabileceği Şekilde İyileştirilmesi** yanıtlarını vermişlerdir.

SİZCE HALKIN SİYASETE DAHA ÇOK KATILABİLMESİ İÇİN İLK ATILMASI GEREKEN ADIM NEDİR? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI (%)						TOPLAM
		18-24 YAŞ	25-34 YAŞ	35-44 YAŞ	45-54 YAŞ	55-64 YAŞ	65+ YAŞ	
SİZCE HALKIN SİYASETE DAHA ÇOK KATILABİLMESİ İÇİN İLK ATILMASI GEREKEN ADIM NEDİR?	Vatandaşların Siyasi Hakları ve Katılım Yolları Konusunda Bilgilendirilmeli	29,40%	33,80%	15,40%	14,70%	12,80%	5,90%	21,30%
	Yerel ve Ulusal Düzeyde Halkın Görüş Bildirebileceği Katılım Mekanizmalarının Arttırılması	24,60%	10,30%	23,10%	25,30%	27,70%	29,40%	22,90%
	Siyasi Partilerin Karar Alma Süreçlerini Halka ve Üyelerine Daha Açık Hale Getirmesi	15,90%	16,20%	20,50%	16,00%	19,10%	23,50%	17,80%
	Sivil Toplum Kuruluşları, Yurttaş İnisiyatifleri ve Yerel Örgütlenmelerin Desteklenmesi		10,30%	16,70%	13,30%	14,90%	8,80%	9,30%
	İfade ve Örgütlenme İmkanlarının Güçlendirilmesi	15,10%	13,20%	20,50%	18,70%	23,40%	29,40%	18,50%
	Ekonomik ve Sosyal Koşulların İnsanların Siyasete Zaman Ayırabileceği Şekilde İyileştirilmesi	15,10%	16,20%	3,80%	12,00%	2,10%	2,90%	10,30%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Sizce Halkın Siyasete Daha Çok Katılabilmesi İçin İlk Atılması Gereken Adım Nedir?** sorusunun **Yaş Aralığı** karşılaştırmasına bakıldığında;

18-24 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %29,4'ü Vatandaşların Siyasi Hakları ve Katılım Yolları Konusunda Bilgilendirilmeli, %24,6'sı Yerel ve Ulusal Düzeyde Halkın Görüş Bildirebileceği Katılım Mekanizmalarının Arttırılması, %15,9'u Siyasi Partilerin Karar Alma Süreçlerini Halka ve Üyelerine Daha Açık Hale Getirmesi, %15,1'i İfade ve Örgütlenme İmkanlarının Güçlendirilmesi, %15,1'i Ekonomik ve Sosyal Koşulların İnsanların Siyasete Zaman Ayırabileceği Şekilde İyileştirilmesi;

25-34 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %33,8'i Vatandaşların Siyasi Hakları ve Katılım Yolları Konusunda Bilgilendirilmeli, %16,2'si Siyasi Partilerin Karar Alma Süreçlerini Halka ve Üyelerine Daha Açık Hale Getirmesi, %16,2'si Ekonomik ve Sosyal Koşulların İnsanların Siyasete Zaman Ayırabileceği Şekilde İyileştirilmesi, %13,2'si İfade ve Örgütlenme İmkanlarının Güçlendirilmesi, %10,3'ü Yerel ve Ulusal Düzeyde Halkın Görüş Bildirebileceği Katılım Mekanizmalarının Arttırılması, %10,3'ü Sivil Toplum Kuruluşları, Yurttaş İnisiyatifleri ve Yerel Örgütlenmelerin Desteklenmesi;

35-44 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %23,1'i Yerel ve Ulusal Düzeyde Halkın Görüş Bildirebileceği Katılım Mekanizmalarının Arttırılması, %20,5'i Siyasi Partilerin Karar Alma Süreçlerini Halka ve Üyelerine Daha Açık Hale Getirmesi, %20,5'i İfade ve Örgütlenme İmkanlarının Güçlendirilmesi, %16,7'si Sivil Toplum Kuruluşları, Yurttaş İnisiyatifleri ve Yerel Örgütlenmelerin Desteklenmesi, %15,4'ü Vatandaşların Siyasi Hakları ve Katılım Yolları Konusunda Bilgilendirilmeli, %3,8'i Ekonomik ve Sosyal Koşulların İnsanların Siyasete Zaman Ayırabileceği Şekilde İyileştirilmesi;

45-54 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %25,3'ü Yerel ve Ulusal Düzeyde Halkın Görüş Bildirebileceği Katılım Mekanizmalarının Arttırılması, %18,7'si İfade ve Örgütlenme İmkanlarının Güçlendirilmesi, %16'sı Siyasi Partilerin Karar Alma Süreçlerini Halka ve Üyelerine Daha Açık Hale Getirmesi, %14,7'si Vatandaşların Siyasi Hakları ve Katılım Yolları Konusunda Bilgilendirilmeli, %13,3'ü Sivil Toplum Kuruluşları, Yurttaş İnisiyatifleri ve Yerel Örgütlenmelerin Desteklenmesi, %12'si Ekonomik ve Sosyal Koşulların İnsanların Siyasete Zaman Ayırabileceği Şekilde İyileştirilmesi;

55-64 yaş aralığındaki görüşmecilerin, %27,7'si Yerel ve Ulusal Düzeyde Halkın Görüş Bildirebileceği Katılım Mekanizmalarının Arttırılması, %23,4'ü İfade ve Örgütlenme İmkanlarının Güçlendirilmesi, %19,1'i Siyasi Partilerin Karar Alma Süreçlerini Halka ve Üyelerine Daha Açık Hale Getirmesi, %14,9'u Sivil Toplum Kuruluşları, Yurttaş İnisiyatifleri ve Yerel Örgütlenmelerin Desteklenmesi, %12,8'i Vatandaşların Siyasi Hakları ve Katılım Yolları Konusunda Bilgilendirilmeli, %2,1'i Ekonomik ve Sosyal Koşulların İnsanların Siyasete Zaman Ayırabileceği Şekilde İyileştirilmesi;

65 yaş ve üzerindeki görüşmecilerin, %29,4'ü Yerel ve Ulusal Düzeyde Halkın Görüş Bildirebileceği Katılım Mekanizmalarının Arttırılması, %29,4'ü İfade ve Örgütlenme İmkanlarının Güçlendirilmesi, %23,5'i Siyasi Partilerin Karar Alma Süreçlerini Halka ve Üyelerine Daha Açık Hale Getirmesi, %8,8'i Sivil Toplum Kuruluşları, Yurttaş İnisiyatifleri ve Yerel Örgütlenmelerin Desteklenmesi, %5,9'u Vatandaşların Siyasi Hakları ve Katılım Yolları Konusunda Bilgilendirilmeli, %2,9'u Ekonomik ve Sosyal Koşulların İnsanların Siyasete Zaman Ayırabileceği Şekilde İyileştirilmesi yanıtlarını vermişlerdir.